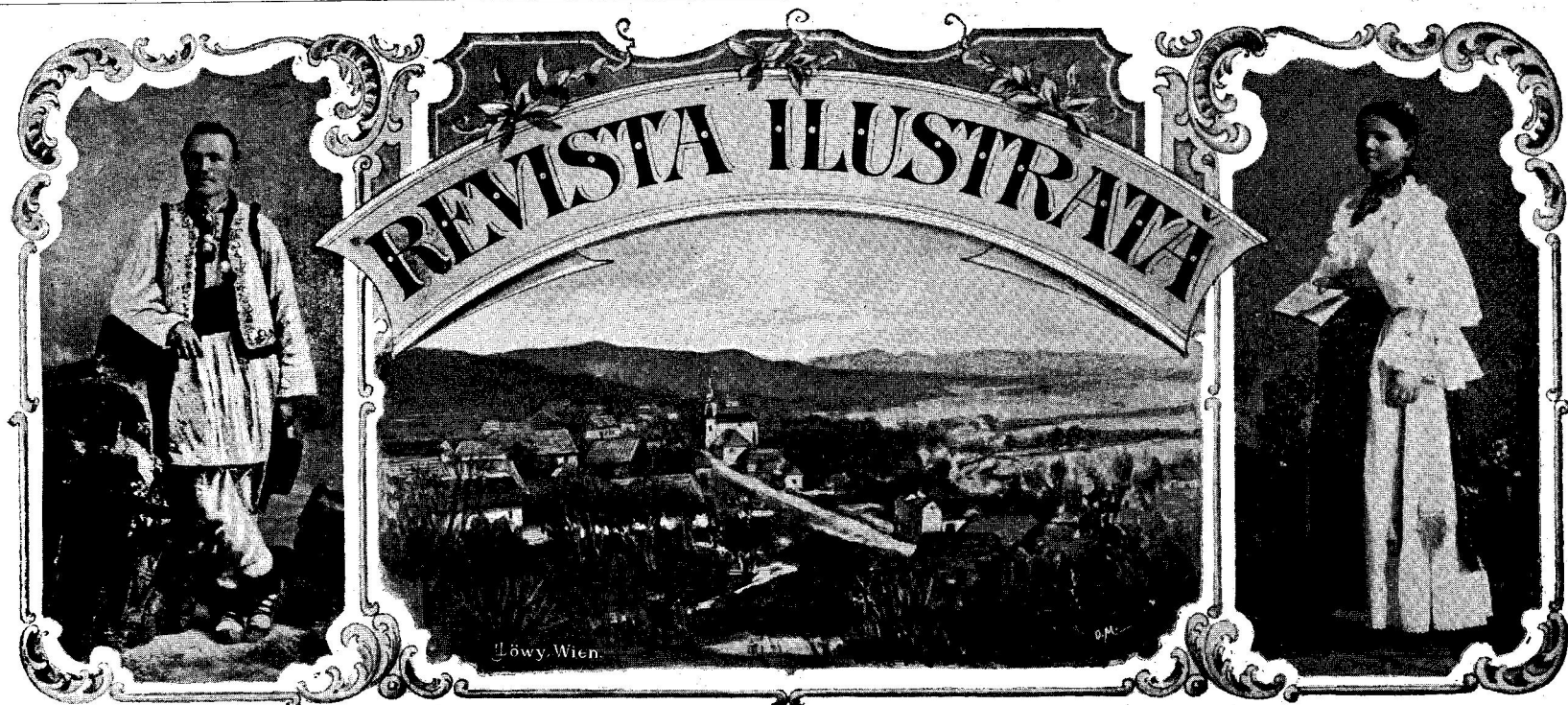

Fóia enciclopedică literară lunară.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria 12 coróne
Pentru România și străinătate . . . 17 franci

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de 3 ori ce conțin cam 150
cuvinte 6 coróne; până la 200 cuvinte 8 coróne
și mai sus 10 coróne.

Tot ce privesce fóia se se adreseze la Redacțiunea și administrațiunea Revistei Ilustrate în Șoimș p. u. Nagy-Sajó.

IOAN MAIORESCU.

Unul dintre bărbații, cari s-au devotat și au luptat pentru cauza neamului românesc în aceeași măsură de dincóce și de dincolo de Carpați, este *Ioan Maioreșcu*.

El s'a născut la anul 1811 în satul Bucerdea lângă Blaj. Numele lui de familie era Trif, familie care sta în legătură de rudenie cu familia lui Petru Maior și de aceea Ioan Trif luă mai târziu numele de Maioreșcu. Familia Trif din Bucerdea era înrudită și cu familia Episcopului Samuil Vulcan din Oradea-mare.

Ștudiile și le-a făcut în Blaj, Cluj, Pesta și Viena. Terminând studiile în anul 1836 Ioan Maioreșcu a trecut în România, ca dascăl la școala elementară din Cernet lângă Turnu-Severin, și apoi director la gimnaziul din Craiova, de unde a fost chemat la Iași ca profesor la seminariul din Socola. În anul 1847 Ioan Maioreșcu ajunsă inspector al școalelor din Muntenia împreună cu Tr. Laurian.

În anul 1848 guvernul României îl trimise ca agent diplomatic la parlamentul din Frankfurt, unde printr'un memorial lucrat de dânsul cerea: intervenirea puterilor centrale în cauza Românilor.

În 1849 veni din Frankfurt la Viena, unde se alătură lângă deputatiunea națională compusă din Ardeleni, Bănățeni și Bucovineni, spre a conlucra la emanciparea Românilor din Austria. După aceea se aședă pe câțva timp la Sibiu, călători în munții apuseni adunând date relativ la faptele rășboinice seversite sub conducerea prefecților Avram Iancu, Simion Balint, Vlăduț și Acsentie Sever, pre cari le-a lucrat în formă de raporturi. »Dacă câți-va prefecți și tribuni, Țice G. Barițiu, scăpară din prinsóre și dacă unui nu-și perdură viața, meritul este în mare parte alui Maioreșcu.«

În anul 1850 primi în Viena postul de redactor român la »Fóia legilor imperiale.« Êr în anul 1857 întreprinse prima călătorie în Istria cu scop de a cunoște pe Români istriani. Din Istria se întorse la Brașov, de aci trecu în Moldova și în 1860, aședându-se în București, fu numit director al Eforiei școalelor și profesor de istoria română la Universitate.

După ce mai făcu o călătorie în Istria și alta la Berlin, se puse cu mare zel pe studiul istoriei, dar mórtea îl răpi deja în 5 Septembrie 1864.

Două fete.

— Novelă scrisă de *Cyprian*. —

Erau surori. —

Cam cu cinci ani înainte de acesta le-au văzut pre ele pre stradă. Vestmintele lor, pălăriile, umbrelele și velerile le erau într-o formă, nu însă umbletul, talia și fisonomia, cu deosebire fisonomia se deosebea ca ceriul și pământul: vestețire și viață.

Cornelia palidă, macră și ososă. *Măriora* o frumoasă fată înfloritoare — plină de viață. *Cornelia* tristă și umilită, *Măriora* superbă și ambițioasă. Omenii preste tot se îndatinéză cu frumseța fetei celei mai tinere; ceea ce pare a fi ordul naturei. Și nimeni nu se minunează de aceea, că simbolul iubirii de soră apărui minunat în toate privințele pre svelta-i talie a celei mai mici și reduce la nescari caricatură ridicule roșieticul și măiestritul vël preste obrazul palid și subt a celei mai mari.

Toți le cunosc, toți privesc după ele și constată, că is surori, și nu întârzie nime de a aduce asupra lor — în numele sorții — o aspră judecată: adecă compătinzind pre cea urită, a-i profeti mare fericire celei frumoase.

Cu 5 ani înainte de acesta *Cornelia* era de douăzeci și cinci de ani, ér *Măriora* de douăzeci. Pre *Cornelia* o țineau de vre-o douăzeci și opt séu treizeci, ér pre *Măriora* de vre-o optsprezece, nouăsprezece ani.

Numărul de douăzeci în unele împrejurări îl exprimă omenii cam cu greu, știind bine, ca după aceea cu o mai mare celeritate se apropie de treizeci. Frumseța însă e o împrejurare alinătoare, pre care cu toți o luăm cu plăcere în considerare și o punem înaintea anilor repede trecători. Mama lor, o femeie bună, cu tactică și înțeleptă, cu mare iubire veghia preste fetele ei și se îngrijea cu serioșitate de venitoriul lor. După-ce însă din spesele menite pentru susținerea modestei lor căsi și ultimele parale au rămas fără rezultatul dorit, s'a consultat cu soțul ei, că pentru *Cornelia* nu mai în provincă mai este speranță.

Un om modest și simplu ar fi pentru dânsa, s'a îndatinat a dice, un econom, dirigător sau așa ceva, care ar avea lipsă de o soție fidelă și economă bună. Cavalerii de acum n'au aplecare pentru femei economice și lucrătoare, voesc se se fudulescă și cu femeile lor și vreau se și-le arete recomandându-le ca pre cutare marfă de modă. De *Măriora* nici nu-mi aduc aminte, dar pre *Cornelia* o se-o trimitem la vară la mătușă-sa la țără.

O au și trimis la mătușă-sa, carea locuia departe în provincă. Expedițiunea a avut un succes neașteptat, căci nici o lună nu s'a împlinit și faimele circumspecte și precaute dela început s'au schimbat în faime adevărate. Șpanul conților *Merzeșci* a cerut mâna *Corneliei* și ea nu l'a corfat.

»Nu îl iubesc, le scrisă ea părinților sei, și din epistola ei se observa ultima abdicare de vechia ei închipuire, însă îl voiu stima și îi voiu fi totdeauna soție credincioasă. Acesta de altmintealea i o-am spus-o și lui *Eugen* și el e atât de bun și atât de cinstit, încât se mulțămesc și cu atâta. Vom locui în mijlocul unei mari câmpii, departe de ori ce gălăgie și așa retrasă îmi va fi ușor a uita toate.» Mătușă-sa a desemnat partea din urmă rămasă golă din epistolă cu neșce hieroglife admirabile, din cari după multe consilii familiare reesi, că *Eugen Roșescu* avea locuință frumoasă cu 4 încăperi, drept de a ținea vaci, cai, oi și porci, o grădină mare și 350 — trei sute cincideci de floreni, pe cari putea ușor se îi depună la cassa de păstrare, căci cu toate celea de lipsă îi provide pre ei binecuvântatul de *Dumneșeu* și mult roditoriul pământ.

După acestea sosește cu toamna și mirele, și e întimpinat cu o primire afabilă. *Eugen Roșescu* întru adevăr apărea ca un individ aspru și necult, construcția sa puternică, fisonomia sa brunetă și limba sa fără de frâu, nu puțină consternațiune a cauzat

în delicata familie aristocratică, ochii sei negrii însă cu atâta blândetă priveau la obrazul alb al miresei sale, încât sora sa *Măriora* i-a dis verde mamei sale: »E foarte necult, se vede însă că iubește pre *Cornelia*. Sermana *Cornelie*!«

Altmintrelele pre buzele »sermane *Cornelie*« se vedea un zimbet constant . . . nu e fericită ce e drept: Dar poate însă se fie încă fericită!

După îndatinatele »Adio«uri, părechia tinăra a călătorit și preste tot dis, puțin s'au mai audiat de dânsa.

În vara cea de întâiu au invitat pre *Măriora* la ei. Ea a și primit invitarea, însă preste vre-o două săptămâni d-șora s'a reñtors acasă, atinsă fiind neplăcut de căldurile cele apröpe nesuferibile ale câmpiei în mijlocul verei, cari vedând cu ochii îi îngreau pielea cea fină a obrazilor ei.

După acesta despre 2 casuri familiare vesele a sosit anunț, adecă că au sosit în lume 2 mlădițe din familia *Roșescu*.

Încântătoare fată de odinioară *Măriora* vedând cu ochii da înapoi, ajungând sörtea fetelor sêrace și frumoșe! În două carnevale a fost »fată trecută«, eređi de fabrici și posesori îi complesau pentru tururile ei.

În carnavalul al 3-lea i-a cerut mâna un tinăr funcționar de finanță strimb de un umăr, în al patrălea carnaval a cucerit pre deosebiți junii din cercul diverselor petreceri familiare, în al cincelea carnaval impunea mai puțin, s'a îngălbinit și după judecata tinerilor a devenit fată interesantă. Da, fată interesantă, ambițioasă afectabilă și serioasă ca și comandantele ôstei, carele cu gloriile trecutului își mângăie viitorul nesigur și fără speranță. Atunci îi aduceau înainte provința . . . scrisorile cele hieroglice ale mătușei sale, cari cu deosebire în urmă aminteau des despre un anumit notar comunal, carele s'a amoresat foc în portretul *Măriorei*, dară circumspectele predări totdeauna aflau respingere sigură și nervoasă.

Eu acolo? Nici odată. M'asî usca în ținutul acela. Mai bine se mă vestelesc aici, decât se mă usce sörlele în câmpia aceia pustie și între poporul acela necult. Mamă-sa nu îndrăsnea se îi spună, că urmele vestejirei se și cunosc deja. Neșce urme mărunte, puțină sbărcitură a pielii în jurul buzelor, mișcarea ostenicioasă a genelor și în locul încântătoarelor vioiciuni tinerești — amară decepțiune — desilusionare. Ea însăși numai în sufletul seu simțea urmele timpului și stând în ferestă cu speranță aștepta pre acel ôre-cine, care să vină și se-o ducă pre ea acolo unde toate vor coresponde frumșetei ei.

Era ambițioasă ca ori când, și când a venit la începutul primăverii epistola dela sora sa, în care le face cunoscută veduta ce voește a li-o face, a dis indiferent cătră mamăsa:

— De *Cornelia* mă bucur, căci de patru ani n'am văduț'o, dară necioplitul acela poate rămânea acasă. Numai ne compromite.

Mamă-sa din contră altcum se cugeta. Îngrijindu-se serios de venitoriul fetei sale, i-ar fi plăcut a vorbi mai bine afacerea aceea din provincă.

Afară de aceea cu iubire de bună aștepta se își vedă nepoții cari îi umpleau inima de bucurie.

Erau deja pre peron, și cu neastêmpăr așteptau sosirea trenului. *Măriora* urându-se cu așteptarea, fără nici o introducere disclamând:

— Sermana *Cornelie*, îmi închipuesc cât îi va fi fost de grea aceea viață. Șci mamă, totdeauna era sentimentală și încâtva închipuită, dar că cu ce putea ea se-și îndestulăscă fantasia între galițe și între oi, aceia nu mi-o pot închipui.

Mamăsa îi răspunde iritată:

— Ce șcii tu? Are copii, pôrtă economia casei. Acestea dau

destulă ocupațiune unei mame și unei bune economie, ceea ce cred că și Cornelia a devenit.

— Femeia bravă și bună economă? Ce e aceea? Se discute cu femeia unui dirigător? Să împartă mâncare lucrătorilor? E ceva grozav mamă! Sermana Corneliu!

Nici două minute n'au trecut și »sermana Corneliu« deja era îmbrățișată de dânsule. Eugen Roșescu o figură impunătoare — devenit gras — ținea de mână doi copii ca doi îngeri, cari priveau la trecători. Roșescu se plăcă spre copii le șoptește ceva în urechi, atunci copii îi lasă mâinile și sar iute înaintea bătrânei femei strigându-i:

— Bunică, bunică!

Toți trecătorii au izbucnit în râs la strigătul lor ascuțit. Bunica la vederea lor plângând îi îmbrățișează și îi sărută. Măriora se uită uimită la soru-sa, carea plângând și râdând o îmbrățișă și cu mâinile ei tremurând îi neteșea obrazul. — Nu era aceea Corneliu de demult serioasă, palidă și diformă, ci o nevastă rotundă, frumoasă și drăgălașă, pre ai cărei umeri plini stă întins vestimentul simplu croit. A devenit puțin brunetă, dar pe obraji ei roșii strălucea sănătatea, fericirea și vioiciunea. Strângând mâna surorii sale o lăsa fără de veste și o întrebă spăriată:

— Tu ai ceva, Măriora? Ca și când nici nu te ai bucura de venirea noastră?

Măriora s'a trezit din acel simțământ deosebit și neplăcut, care pre câteva momente i-a amorțit toți nervii.

Nici dânsa nu știa, cum a ajuns în această situație neplăcută și amară, de care îi era cuprinsă inima și pre care fatalitatea i-o adusă înainte.

Acăsta femeia frumoasă, acăsta flintă strălucitoare este sora ta desconsiderată, sarcastică și compătimită față bătrână. Presimțea, că aceste înșelăciuni nu rămân singure, ci îi atacă vanitatea și ambițiunea, îi agită vechile tușuri ce de ani de zile îi erau ațipite și obrazul i s'a umplut de roșată la cugetul, că trebuie se-și plece capul și în inima ei să se umilească, pre când pre buzele ei se aud neșce cuvinte reci și sarcastice. Acum însă la revedere, în acăsta larmă, în acăsta bucurie generală amestecată fiind între intima conversare și risetele copiilor s'a liniștit și a prins de brat pe soru-sa:

— Ce cugeti! Așa de mult am așteptat acest moment. Dară tu Corneliu ai devenit foarte frumoasă.

Cornelia ridea.

— Nu dragă, dar is sănătoasă.

— Căci dădă nici mai nainte nu erai bolnavă.

— După-cum o luăm, mâinile și picioarele întră adevăr nu m'au durut, nici de friguri n'am pățimit, dară inima și sufletul meu mi-au fost foarte morboase. Acum mă-am vindecat. Eugen are o cură admirabilă, e cam drastică ce e drept, dar precum vîd mi-a folosit. Tu, îi dăse încet la ureche, toate corsetele a trebuit se mi-le arunc, mă îngrăș.

S'au urcat în trăsură. Cei doi copii se aședau lângă bunica lor și o grămădesc cu o mulțime de întrebări diferite, la cari bunica le răspunde cu gingășie.

Eugen glumea cu cumnata sa și îi plăcea mult când vedea, că acăsta se întristeză, înse cu iubire și cu căldură îi dedea sfaturî: Nu mănca cretă, ci carne. Carne de pui; am și adus vre-o câteva părechî cu noi ca să nu perim de fîme. Socrului încă tot îi place vinul cel acru? Da?

Avem un butoiș în lada cea mare, ne va prinde bine, căci, a scăpat de nasul cel fin al finanților. Ți dădă stai așa tristă aici, eu o să te duc cu mine. Pre sorăta o lăsam aici, Ți dădă și tu te vei îngrășa așa, o se te trimit înapoi. Femeia lui protestă râdînd:

— Oho, tustrei vom merge împreună, voi încă vî-ați uita de mine cu totul!

Eugen își îmbrățișă femeia, Ți ea se alipi frumos de el uitându-se în ochii lui galeși cu atât drag, încât Măriora a tresărit și îngălbinat. Cu un adevărat triumf a intrat în etagiul al treilea al

esarendatei locuințe de oficial. Cornelia deja s'a și desvîțat de urcarea treptelor, Eugen murmura, cei doi copii se urcau voioși și strigînd, bunica lor se uită suridînd după ei, soțul ei deja aștepta sosirea lor în ușa casei, erau aproape să-l tragă jos de pre picioare.

Cel mai mare dăse lăudându-se:

— Știu că tu ești moșul nostru, și celalalt moș încă tot așa mare fîle are!

De aici liniștea locuinței de patru chilii a funcționarului s'a schimbat în un riset și larmă continuă.

Indrăsneții copilași dela sate curînd s'au împretinit cu localitățile cele nouă, săriau și se jucau prin porticușul casei, ba să urcau chiar și pre gratiile de fer ale acestuia.

La prînz și la cină care de care vorbeau despre lucruri mai minunate și despre nouă observații, Ți când se reîntorceau dela vre-o plimbare ori dela vre-o excursiune cu gurile căscate ascultau la deslușirile înțelepte ce le dedea moșul lor. Pedanta, palida și uscăciōsa față birocratică a devenit al treilea copil între ei, Ți întunecōsele lor chilii au devenit înseninate și pline de vîie, în urma căroră Măriora se simțea ca și când n'ar fi acasă, ca și când ar fi pre o altă lume. Ceva neînteles și deosebit.

Eugen Roșescu e necult și țărănesc, dară foarte bun și de omenie, un om, pre care nici dejosi, nici compătimi nu îl pōte. Îi vorbea, ce e drept, câte odată grosolan și necult, dar pentru aceea nu se putea mânia pre dînsul.

Din ochii lui pătrundători să arată atăta sinceritate și iubire caldă. Bine știa Măriora, că soru-sa în continu o privia, ațîndu-și ochii ei scrutători spre ea, nisuindu-se a afla secretele inimei sale. Dela prima plimbare ce o au făcut împreună pre stradele lor bine cunoscute deprimată de invidie și de necas s'a reîntors acasă. Cavalerii, cari ore cândva îi erau curtezanți și cari după aceea cu o vedită compătimitărie ori cu o obrasnică ironie o salutau, acum respectuos își luau pălăriile, le salutau și se uitau după dânsule.

Cornelia în un ton nevinovat accentuă:

— Încă și acum ai mulți adoratori.

Măriora își întōrsă capul.

— Eu? Oh, dōr salutările acestea tōte la tine se referesc.

— La mine? Da își mai aduc omenii aceștia încă aminte de mine? Dară totuși nu sunt d-nii aceștia așa de seci.

Măriora la acăsta n'a putut se nu ridă.

— Da, tot așa is încă precum au fost, dacă nu încă mai mai, tu însă nici nu șci că ești foarte frumoasă . . . și femeia, soție.

D-na Roșescu privi cu atențiune pre sorăsa, vîlul de pre obrazul ei tremura când era atîns de buzele ei.

— Nu te înțeleg soriōră, dōr n'ai încredere în mine? Nu vōești să îți deschidî inima înaintea mea? Te temî de mine? Măriōră! Da, așa se simțea, că să teme de dânsa. De sora ei, pre care ore cândva abia o lua în considerare, atunci când mulțimea cuceritorilor, curisatorilor o năpădeau cu salutările și complimentele lor istețe, naive ori petulante, și când acăsta femeia fericită să trăgea de o parte tăcută și descurăjată lucrînd și rugîndu-se lui Dumnezeu și pentru ea. Și când ea era dătătoare de ton, și nimenea nu indrăsnea a dîce ceva contra ei. Și Ți acū, că după ce ea, subțirea și nepretențioasă față a devenit femeie, vorbește cu o liniștită superioritate impunînd prin cuvintele ei blânde mandat ori fermecare, Ți din ochii ei iubitori putere magică, înaintea căreia, ei, celei mai frumoșe, celei mai micî, trebuie să se plece. Pentru ce? Nu era în stare se să afle cauza că pentru ce? Nici că ore ce a putut face așa frumos obrazul odinioară urît, și ce așa tare creatura debilă și ce așa fericită pe trista și rămasa înapoi de față. Aerul, lucrul, precum îi spunea mamă-sa, ori dōră Eugen Roșescu cu mintea sa cea simplă și cu inima sa cea bună? Și pre când se resgîndea asupra mulțimelor întrebări Cornelia în un ton atrăgător continuă:

— Mă-ai face foarte fericită, dacă mi-ai descoperi internul teu. Ce-ți este? Dōră ore cineva ți-a răpit inima, care el însuși nu are

inimă? Un miserabil, care apoi te-a părăsit pentru că nu a aflat lângă tine și ruși de aur? Spunemî, te rog spunemî, iubită Măriora, te neliniștesce ceva, și îți cauzează durere?

Măriora clătină din cap cu întristare.

— Nu-mi este nimica, inima mea este liberă și nu voesc să mi-o cucerescă nimenea.

— Atunci ți-a cucerit-o, precum visam noi mai de mult, adu-ți numai a minte? Vine un cavaler spre noi, și noi ne și deschidem inimile, ăr el fără de veste se abate cu îngâmfare spre stînga. Așa a fost?

— Nu, nici odată, nu sum amorezată.

A observat, că ochii sororii sale au strălucit triumfători și tremura la înțelesul presupus al cuvintelor ei următoare.

— Atunci dragă Măriora, ți-ai spune ceva: eu știu o bună medicină pentru tine, dacă mă ai asculta . . .

— Nu, te rog nu îmi spune nimic, nu voesc nimica. Mai bine e așa!

De mult cetea ea din ochii sororii sale acesta secretă întrebare și dorință. Notarul acela, carele de când cu epistola mătusei sale i-a alungat somnul și linișcea ca și un monstru prigonitor, fantasmă cu un nas roșu și cu o pipă lungă, care îi târaie gingașul ei trup în cimiter și bea câte una bună pre coșciugul ei.

La cugetul acesta a fost cuprinsă de o frică de mörte; i-a venit în minte ce a fost ăis cătră mama-sa: că mai bine se se vestează aici decât se se ușce acolo. Acum însă se temea, ca vorbele ei nici nu sunt adevărate, căci dör pre lângă ea trece soru-sa cu pași vioi și elascici, carea acolo și-a căștigat fericirea, dar ambițiunea ei de odinöră o a constrins de a-și pune capăt öri căru plan nou.

Sera bętrăni, ginerele și Cornelia s'au dus la teatru.

Măriora cu plăcere a rămas cu copii acasă, o dorea capul și apoi cunoscutul public, strălucita elită, giuvericalele scilpiciose ale publicului din lojă, mulțimea de pre galerii numai i-ar fi înmulțit amărăciunea spirituală, care cu repeziune periculösă îi cuprindea sufletul seu.

Copilașii veseli băteau în palme lingușindu-se în jurul ei.

— Și tu rămăi acasă frumoșă leliță? Și lelița cea frumoșă rămăne acasă! Și se ne spui povești leliță?

Măriora îi asigură, că șcie povești förte frumoșe, și abia aștepta se rămăne singură cu aceste ființe mică guralive.

Copii s'au pus în brațele ei și o au îmbrățișat cu gingașele lor brațe și așa ascultau minunatele povești despre dănele cu pęrul de aur, despre vitęzul ficior de împęrat, carele cu o lovitură a tăiat cele 7 capete ale bălaurului, despre bălaurii cari adună subț pământ mulți bană și despre fetele cele de urieși, cari în șurta lor mătură un sat întreg și așa se jöcă cu ei cum vę jucăți voi cu cătanele vöstre cele de lemn. Pętruț întru acesta fără de veste a început a plänge.

— Eu nu mă joc, ăise suspinęnd, că n'am soldați de lemn, Todoraș are! — Todoraș însă replică cu vioiciune.

— Și a mele tóte s'au rupt. Ne-am jucat »resbel« și la tóte le-am rupt capetele. Așa e mătușică, că și în luptă dręptă se taie capurile soldaților?

— Așa e.

— Și spune-mi te rog mătușică, că ce face împęratul dacă i omöră ostașii lui?

— Adună alți soldați.

Pętruț întru aceste clătănădu-și serios capul ăise:

— Și eu am ăis baciului notar să îmi aducă altă öste și el mi-a spus, că îmi aduce și tunuri, șci tunuri de acelea pre cari le trag caii.

Măriora la acestea a îngălbinit puțin.

— Baci-to notar? Placeți ție de el?

Ambii copii deodată au răspuns strigănd:

— Și mie-mi place, și mie-mi place, totdeuna se jöcă cu noi și șcie multe multe, povești.

Pętruț însă cu ochi scilpitori adausă:

— Totdeuna ne dă bomböne, pöme și prăjituri.

— Și ție ți-a dat baciul notar pöme?

Măriora a înroșit la acesta naivă și nevinovată întrebare copilărescă.

— Nu dragă, mie nu mi-a dat baciut-o notar bomböne, căci eu nu îl cunosc.

Todoraș la acesta se miră serios și din prudenții sei ochi se vedea că ceva tare îl neliniștesce.

— Atunci dară de ce te iubesc pre tine baciul notar, ăise el mirat, dacă nu te cunöșce?

Măriora a pus jos băiatul, acesta însă n'a tăcut, o agitațiune ne îndatinată i-a conturbat sângele, însă apropierea acestor doi îngeri nevinovați cu ochi zimbitori au liniștit-o în un mod dulce admirabil.

— Baciut o notar nu mă iubesc pre mine, căci încă nici odată nu m'a vędüt.

— Ba te iubesc, căci totdeuna sărută tipul acela, pre carele ești tu fotografată.

Pętruț întru aceste strigă și el:

Pre acel tip, pe carele ți-s mănile göle. Mama așa a ăis, că așa se merge la bal. Ce-i balul acela mătușică?

Măriora la întrebarea acesta n'a mai răspuns. Tipul selbaticului monstru prigonitor din fantasia-i a început se se imblăndescă. Iubirea aceea nevinovată a copiilor, lucirea ochilor lor când vorbeau despre el, precum și aceea dechiarățiune naivă și sinceră au adus-o în ispită ca se cerce șcivicind mai adęnc pre aceste inimă pline de iubire și sinceritate. Decă din nou i-a luat în brațe și sărutăndu-i și netedindu-le frumosul lor pęr brunet îi întrebă mai departe:

— Dar voi iubiți pre baciul vostru notar?

Pętruț și-a strins gurița lui cea mică, o a îmbrătoșat și și-a lipit obrazul său de al ei ca și-o pisică lingușitoare!

— Eu așa îl iubesc, ăise, ca pre tata, öri pre mama, öri ca și pre tine, căci Dumneđeu ne demăndă, ca se iubim pre ömenii cei bună.

— Baci-to notar e om bun?

Todoraș întru acestea cu obrazul roșiu începu a înșira una după alta calitățile cele bune ale baci-so notar.

— Are o grădină mare și frumoșă, plină de pomă și acolo nouę ni-e permis se męcăm fragi, cireșe și struguri.

— Și perseci?

— Și perseci când s'or cöce. Și șcii încă mătușică, că are în casă un piano mare, în care cęcă frumos, ăr eu cu Pętruț jöcăm.

— Și baciul notar plänge!

Todoraș reprobă vioi:

— Nu crede, când noi jucăm nu plänge. Odată însă și-a cęcăntat lui-iș și atunci a plăns.

— Mătușică, te rugăm nu fi superată.

Măriora numai un moment a fost tristă. Chipul care din întrerupta predare naivă a copiilor se desfăcea înaintea ei așa era ca și câmpul de primăveră încăldüt de strălucitöarele rađe ale sörelui. Fisionomia și forma adevărată a notarului așa i-s'a rotundüt înaintea ochilor ei din acestea predări naive isvorite din inimă așa sincere, vedea înaintea ei grădina lui mare și frumoșă plină de flori și pöme; îi vedea chilia lui, în carea un brav bărbat, bun și nobil se consumă în durerile desperărei.

Un bărbat virtuos și brav, carele nu a vędüt'o nice odată și s'a amoresat în portretul ei, carele rece și fără de viętă o închipueșce și îi arată fisionomia ei.

O deosebită simpatie a început a simți pentru acel om, pentru care s'a agitat așa tare sufletul ei.

Cu o fantasie reinprospetată a început a-și continua povestile până-ce copilașii au început a dormita.

I-a așędat în așcernutul lor, versul nevinovatei lor rugăciuni a întrat în adăncul inimei ei și cu ei împreună rögă și ea pre Atotputernicul Dumneđeu, ca se îi ia sub scutul mănii sale pro-

tegătore și se îi ferescă de toate relele, de vrăjmași, veduți și neveduți, cari umblă spre a-le face rău, pre ei și pre toți oamenii în această noapte și în toate zilele vieții lor Amin.

Târziu spre miezul nopții au sosit și ceilalți dela teatru.

Până ce Eugen Roșescu vorbea repetind de nou părțile esențiale dramatice ale bucatei teatrale, carea atât l'a frapat, Măriora trăsă la o parte pre soră-sa Cornelia spre ferăstră în acel loc a căsii, unde odinioară împreună își țeseau planurile, o a înbrățișat preste taliă ceva timid, dar fericită și cu o dulce perplesitate uitându-se în ochii ei cei vineți o întrebă:

— Știi pentru mine medicină, dragă soră? Spune-mi te rog, voiesc să ascult de tine.

Nu mai simțea nimic din amestecul fum de odinioară; așa își închipuia, că câmpul, grădina și dulcele miros al naturii libere isvorea din îndoiturile vestmintului surorii sale; mirosul, pre care cea mai mare l'a adus cu sine la cea mai mică, ca să o apere de pulvere, de abore și de veninul ofticos al tămâiei.

Prelucrată în traducere de Emil Frâncu.

O flóre...

*O flóre ce s'a vesteđit
De vânt, și s'a uscat,
Din grădinuța mea cu flori
O-am smuls și aruncat. —*

*Ađi trist a trebuit s'e-mi smulg
Din pieptu-mi pustiit
Și flóreă dragostei — de plâns
Și ea s'a vesteđit...!*

*Dar flóreă rădăcină avea
S'o smulg n'a fost ușor,
Cuprinsă'mi era inima
Intrégă'n mreaja lor!*

*Și smuls-am flóreă... dard vai!
Cu inimă cu tot...!
A mai trăi de-acum simțesc
Că-i greu și nu mai pot!!!*

Emilian.

A trecut...!

E singură... Fața ei cea înbușorată e udată de lacrimi. Un sentiment i-a conturbat liniștea sufletului. O! pentru El a plâns, e departe... departe... la școlă, și nu i-a scris de mult. Își făcuse multe idei, se credea părăsită și o năpădi plânsul. Plânse câțva timp și apoi își propti capul pe cote. Părul lung aurii i acoperea fața, ochii mari negri i arătau neliniștea sufletului. Se apucă de cetit un roman, dar pare că nu l'înțelege, o idee din nou o conturbă și începuse iarăși a plânge. O! de nu am putea plânge ar fi foarte rău, căci lacrimile ne ușurează inima! Într'aceea ușa odăii se deschide și cu cartea subsoară apărură părintele Mitru, tatăl ei, care se întorsese dela un bolnav. Ea voi să-și ascundă lacrimile, dar nu putu. Părintele se apropie de Ea încet, o sărută blând pe frunte și îi șopti încet: »Nu mai plânge Măriora dragă, uită-o«, și apoi se duse în chilă sa de lucru.

Credea sormanul părinte, că plânge după mamă-sa, după preotăsa Lia, carea adormise de un an somnul de veci... A plâns ea destule-ori și după mamă-sa... dar acum i-a mai trecut jalea, căci timpul toate le îngropă...!

Se simțea obosită, se pusese pe canapea și ațipise, dar un cântec melodos ca din bolțile ceresci îi străbătuse pe ferăstră...

Ascultă cu atențiune, și aude curat cuvintele: »doi ochi albastri.« Tresare și uimită se uită pe ferăstră de către grădini. Îl vede!

Un ingeraș din sferile sênine, pôte n'ar fi farmecat'o mai tare, decât acest sburdalnic băiat brunet. Se uită lung la el, până ce el își aruncă privirea spre ferăstră popii. Îl fii de ajuns, ca se-și clădescă o lume de visă...

Îl uită pe El, pe cel departe, pentru care a vârsat ađi lacrimi, pentru ultima oră; — lacrimi de adio. —

Simțea, că dragostea o arde din ăi în ăi mai tare, simțea, că inima ei bate acum pentru acest brunet. Mai mult timp trecu...! Într'o ăi se întâlnește pe stradă. Se priviră pe furis în ochi, când li-se întâlnește privirile roșiră ambii, se zăpăciră un moment.

Ochii adese-ori spun focul inimei mai bine decât gura.

Își înțeleseră tainile inimei, trăeau unul pentru altul...

Sormană ființă, cât de nestatornică mai ești! Nu de mult îți sburau gândurile la El, la cel departe, și ađi nici nu îți mai aduci aminte de El!

»Nu preste mult are să vină El« îi dîse o amică a sa, »El pe care de atâtea ori l'ai amintit și după care oftai adesea«.... »Ce fericită te vei simți«!...

Măriora îngălbini, își plecă ochii în jos, dădă din cap nepăsătoare și șopti încet cu glas tremurător: »a trecut.«

S. Velțian.

Regele Carol și Regina Elisabeta a României.

Carol I, dela 10 Maiu 1866 *Principe*, dela 14 Martie 1881 *Rege al României*, născut la 8 April 1839 ca al doilea fiu al Prințelui Carl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, intră la 1857 în armata prusiană, în 1859 e sublocotenent în regim. de artilerie al gardei, călătorește în Franța, Anglia, Spania și Africa septentr., urmărește apoi cursurile istorice la univers. Bonn și înainteză la 1863 locotenent în regim. 2 al dragonilor de gardă. În toamna 1863 e oșpele împăratului Napoleon III la Compiègne. În 1864 ia parte la războiul contra Danezilor în Schleswig-Holstein, fiind în relațiuni intime cu principele de coroană al Prusiei (mai pe urmă împăratul Frideric III). La reîntorcerea din Schleswig e numit căpitan de cavalerie. După detronarea lui Cuza Vodă (11 Febr. 1866) și după refuzul Contelui Filip de Flandra de a veni în România, un plebiscit efectuat în zilele 2—8 Aprilie 1866, alege cu 685000 voturi contra a 224 pe Principele Carol Domn al României. La 10 Maiu 1866 tânărul Domnitor, deabia în vîrstă de 27 ani, susținut și de asentimentul lui Napoleon III și alui Bismarck, sosește în Bucuresci și depune în adunarea constituantă, presedată de Manolache Kostaki jurământul de a domni ca domn constituțional, iar noua constituțiune e promulgată la 1 Iulie al aceluiaș an. Primul minister format de principele Carol I e un minister de coaliție (Lascar, Catargi și Mavrogeni, alături de C. A. Rosetti și I. Brătianu împreună cu Dim. A. Sturdza), dar nu durează decât 2 luni și de aici încolo în timp de 5 ani se schimbă 10 cabinete și se fac vre-o 30 modificări ministeriale parțiale, până când dela Martie 1871 înainte, încep ministerele mai durabile. Desele schimbări de ministere în acei 5 ani din tăiu dovedesc nedeprinderea firască a partidelor de atunci cu formele constituționale; dar adevărata greutate a domniei lui Carol I, în prima ei decadă, era lipsa de simțământ dinastic la mulți din omenii politici, mai ales în partidul liberal și nesiguranța armatei, sdruncinată în spiritul ei de disciplină prin participare activă la răsturnarea lui Cuza Vodă. Măestria politică, prin care Principele Carol I a învins aceste greutăți și a isbutit să facă din România o țară monarhică și dinastică în convingerea tuturor omenilor ei politici, este una dintre cele mai remarcabile apariții în istoria contemporană și a înălțat la cel mai mare grad prestigiul acestui Domnitor, nu numai în țară, care l-a ales și știe identificat cu destinele ei, ci și în Europa întregă. Astfel peripețiile, prin cari a trecut Carol I până ce a ajuns la acest rezultat extraordinar, sunt de interes istoric general. Prima inițiativă a noului Domnitor a fost deșteptarea activității economice, prin crearea unei întinse rețele de drumuri de fer. Concesiunea liniei dela Ițcani până la Vêrciorova e dată lui Strausberg. Din nenorocire acest îndrăsnit întreprinzător, în urma perturbării financiare cauzate de războiul franco-german dela 1870, face faliment. Penicilia descurcare a statului român cu capitaliștii prusieni, cari posedeau actele întreprinderii, se înveninează în camera din Bucuresci prin simpatiile multor deputați, mai ales din partidul liberal, pentru nefericita Franța și aversiunea lor în contra propunerilor dela Berlin, care se resfrânge și în contra Principelui Carol I.

Acesta își simte situația sdruncinată și printr-o scrisoare publicată în „Allgemeine Zeitung“ (27 Ian. 1871) își pregătește abdicarea. Când în sara de 10 Martie 1871, la un banchet dat de colonia germană din Bucuresci pentru ziua nașterii gloriosului împărat Wilhelm I, Consulul general al Prusiei, de Radowitz, este insultat de o cătă de omeni de pe stradă cu toleranța poliției (sub ministeriul Ioan Ghica). Principele Carol I convoca pe foștii locoteneți domnești L. Catargi și generalul Goleșcu pentru a le remite actul de abdicare. Dar rezistența lui L. Catargi și insistența câtor-va reprezentanți ai puterilor străine îl înduplecă să continue

sarcina domniei. Se formează la 11 Martie 1871 cabinetul conservator L. Catargi, care în timp de 5 ani restabilește în parte ordinea, întemeiază finanțele (ministru Mavrogeni) dă o soluție prealabilă chestiei Strausberg. Răscumpărarea definitivă a căilor ferate pe sîma statului se face în 1880 sub ministeriul I. Brătianu. Rămânînd cabinetul L. Catargi în minoritate la alegerile din Martie 1876, Principele Carol I preocupat de apropiata izbucnire a războiului ruso-turcesc și condus de marele său tact politic, cheama partidul liberal la guvern și încredințează la 24 Iuliu 1876 președinția ministeriului lui I. Brătianu, care o păstrează până la Martie 1888. În 1876 Brătianu se duce la Livadia în Rusia, pentru a se înțelege cu împăratul Alexandru II și cu cancelariul Gorciacov. La 4 Aprilie 1877 se încheie între România și Rusia convenția pentru trecerea armatelor rusești prin România și garantarea integrității teritoriului român. Iar după declararea războiului din partea Rușilor în contra Turciei (12 Aprilie 1877) Principele Carol I face să se declare în Parlamentul român independența României, și o asceptă solemn la 10 Maiu 1877, instituind în aceiaș di ordinul „Steaua României“ ca semn extern al deplinei suveranități. Hotărît a provoca recunoșcerea independenței cu armele în mână, Principele stăruia din toate puterile întru cooperarea activă a armatei române alături de cea rusă contra Turciei. cu totă părerea contrară a tatălui său, a lui Moltke și a multor politici români. El vedea în un asemenea război adevărata renaștere a României și tot deodată singurul mijloc de regenerare a armatei. Diplomația rusă se împotriva. dar după a două înfrângere a armatei rusești la Plevna. Marele duce Nicolae prin depeșă dela 19 Iulie cere însuși ajutorul român. Conducînd în persoană armata sa (35000 omeni cu 108 tunuri.) Principele sosese la 21 August 1877 la Proiadim lângă Plevna, fiind numit comandantul superior al armatei ruso-române dinaintea Plevnei. Sub conducerea sa trupele române iau cu asalt la 30 August prima redută Grivița, fac apoi numeroase lucruri de întărituri spre blocarea Plevnei și contribuiesc la căderea ei și la prinderea lui Osman Pașă, în ziua de 29 Novembre, pe când altele detașamente române ocupă la 9 Novembre Rahova și mai târziu, la 12 Ianuar 1878 Smărdandul lângă Vidin. În acest război statornicia, îngrijirea Principelui Carol I pentru întărirea armatei sale este încoronată de un succes strălucit. Inșă tractatul preliminar de pace se încheie la San-Stefano (19 Februarie) fără participarea României. și tractatul definitiv dela Berlin (13 Iulie 1878) îi impune pentru recunoșcerea independenței modificarea art. 7 din Constit. și retrocedera celor 3 districte din Basarabia în schimbul Dobrogei. După primirea acestor grele condiții Principele Carol I este proclamat la 14 Martie 1881 Rege al României și în acelaș an recunoscut de puteri. Intrat astfel cu noul său regat în concertul european ca un factor de însemnătate, Carol I orientează politica țării spre tripla alianță printr-o înțelegere între I. Brătianu și Principele Bismarck la Gastein și menține drepturile României în chestia Dunării prin P. Cark, ministru la Viena (1883—84).

Ne-mai putînd spera să aibă copii din căsătoria sa cu Elisabeta de Vied (indeplinită la 3/15 Nov. 1869), după mórtea unicei fice Maria († 28 Martie 1874) succesiunea la tron o regulează în favoarea nepotului său de frate, Principele Ferdinand, care se însoră (29 Dec. 1892) cu Principesa Maria de Saxa-Coburg și Gotha, nepotă de fiu al Reginei Angliei.

Rege constituțional, distins prin cea mai scrupuloasă îndeplinire a datoriilor, Carol I este foarte rezervat în privința administrației, care rămâne în sarcina și pe răspunderea diferiților săi ministri, păstrează însă constant direcția politicii externe, îngrijirea pentru apărarea țării (fortificațiile în jurul Bucurescilor și la Siret

CAROL I.

ELISABETA

Haberhorn & Löffel

după sistemul Brialmont) și pentru dezvoltarea ei economică (mărețul pod preste Dunăre la Cernavoda, portul Constanța, navigația maritimă). În privința culturai intelectuale e un protector activ al Academiei Române ale cărei ședințe le presidă uneori, precum presidă adesea sesiunile anuale ale Societății Geografice; după inițiativa și cu cheltuiala lui, Academia publică a tipărit marele dicționar etimologic al limbei române, iar în folosul studenților universitari Regele Carol I a dăruit, cu ocazia aniversării de 25 ani ai domniei Sale, edificiul, biblioteca și un capital de întreținere pentru frumoasa »Frumoasă universitară Carol I«. Cu aceste însușiri și după o astfel de activitate, Carol I a ajuns de mult să aibă în România o autoritate nemărginită și să fie considerat și în străinătate ca unul dintre monarhii cei mai cuminte.

Elisabeta, Regina României născ. Principesa de Vied, cu pseudonimul literar Carmen Silva, n. 17/29 Dec. 1843 în Monrepos lângă Rhin, primește în familie o instrucție, eșecțională de bună, învață perfect, pe lângă limba maternă limbele franceză și engleză, mai târziu italiană, svedeză și română, devine o excelentă cunosătoare și executore a muzicii (clavir, orga, canto), precum și foarte îndemnată în pictură (o frumoasă Evanghelie, scrisă și ilustrată cu picturi de mână ei, e dăruită bisericii episcopale din curtea de Argeș); după întinse călătorii în Europa, petrece câțva timp la curțile din Berlin și St.-Petersburg și se căsătorește la 3/15 Nov. 1869 cu Domnitorul României Carol I.

Singurul copil din această căsătorie, Principesa Maria n. în 27 Sept. 1870, † 28 Martie 1874. Sgduirea produsă prin această nefericire îi trezește o nepilduită activitate pe terenul cultural. În zestrată dela natură cu o putere de lucru fenomenală, Dômnă României își consacră de acum înainte viața la organizări sociale,

la opere literale, la îndeletniciri artistice, ia sub protecția ei efectivă asilul de orfane »Elena Dômnă«, fundează și face să prospere societatea de binefacere »Elisabeta«, introduce pentru dame costumul național la Curte spre a întări industria casnică a țăran-celor române, ale căror produse le vinde »Francia«, o instituție creată tot de ea, fundează societatea »Munca« spre a da femeilor sêrace din Bucuresci ocașiune la un lucru de mână productiv (rufăria serviciilor militare se procură de aici); după izbucnirea războiului contra Turciei la 1877, cu o exemplară stăruință și abnegațiune personală îngrijește de răniți în spitale improvizate de ea însăși, obligă damele din societate să facă asemenea, și crează apoi în permanență institutul »Surorilor de caritate«. De atunci i-a rămas în popor numele: »mama răniților« (Cf. T. Maiorescu, Discurs parlam. vol. 2).

Operele literale ale reginei Elisabeta (Carmen Silva) sunt următoarele: (cele germâne editate la Strauss în Bonn, Duncker în Berlin, Bagel în Düsseldorf și Friedrich în Lipsa) volume de poezii germâne: »Stürme«, »Meine Ruh«, »Hexe Jehovah«, »Heimath«, »Handwerkerlieder«, »Mein Rhein«, »Meerlieder«, »Mein Buch«; în prosă germână: »Handzeichnungen«, »Leidens Erdengang«, »Vom Ambos«, »Pelesch-Märchen«, »Pelesch in Dienst«, »Durch die Jahrhunderte«, »Das Leben meines Bruders Otto«; novelele și romanele: »Es klopft«, »Ein Gebet«, »Deficit«, »Aus zwei Welten«, »Astra«, »Feldpost«, »Rache«, »In der Irre«; parte în colaborare cu d-na M. Kremnitz, dramele: »Ulrand«, »Meister Manole«, »Frauenmuth«, »Vêrful cu codru«. În franțosește și în nemțesce: »Der Rhapsode der Dimbovitza«; în nemțesce: »Rumänische Dichtungen«, »Islandfischer« (romanul din Pierre Loti). Unele din scrieri sunt traduse și românește. În românește au apărut: »Cuvintele sufletului«.

Enciclopedia Română.

Seracă inimioară . . .

*Seracă inimioară mea
De ce mai plângi?
Sdrobită sub povara grea,
Remasă numai singurea
În lumea ce-i atât de rea
Plină de rîi și de nătângi
Pe cine plângi?! . . .*

*Pre tine că te-au nimicit
Cei rîi și cruți?
Ori plângi pe-ai tei persecutori?
Pre cei perfidi și 'nșelători?
Pre cei tirani lingușitori?
Ce te sîlesc sei veți și-auți
Cât sunt de cruți?*

*O nu mai plînge inimioară
De atâtea ori —!
De-i plângi pre ei tot te-omora
De-ți plângi durerea-ta amară
Și-ea — durerea — te doboră
Și nu-ți rămîne inimioară:
Decât să mori! —*

G. Simu.

Puncte fundamentale referitoare la magnetism, hipnotism și spiritism.

— Continuare. —

Astfelu eruditul preot anonim din Bergamo, Brunengo, Cai-rol, Franco, ilustrii redactori dela »Civiltă cattolica« etc. au demonstrat în mod științific până la evidență, — și încă cu mult mai bine ca alți scriitori de alte națiuni — adevărata natură praeternaturală satanică a magnetismului, hipnotismului, spiritismului și a fenomenelor surprinzătoare ale acestora. Așa încât cetind operele și scrierile lor, deși cineva a cultivat puțin științele filosofice, teologice și natural, se va convinge că nici o suposițiune sau teorie e în stare

a explica fenomenele amintite, și că numai teoria *intervenirea diavolului* e aceea, care explică toate anomaliile și fenomenele acelor stări extraordinare, teoria, pre carea P. Cairol o numește sigură și nedubitată, și despre care P. Franco dice, că prin dînsa erudiții catolici au asigurat legea ce regulează aceste stări esttraordinari, precum astronomii au asigurat legea regulătoare a mecanicii cerești. Pentru aceea la *intervenirea diavolească* atribuesc fenomenele magnetismului etc. afară de auctori citati încă și Abatele

Fiard, Ab. Vurtz, M. D'Orient, Marchisul De Mirville, Cavalerul de Des Mousseaux, Piancini, Tizzani, Monticelli, P. Ventura, Cardinalul Gouset, Card. Alimonda, Pemio etc.

Ceea ce confirmă tot mai mult adevărul acestei explicări e, că înșiși magnetisatorii și hipnotisatorii recunosc în genere în magnetism, hipnotism și spiritism o analogie perfectă cu magia, cu strigoneriile și cu cuprinderile diavolești, și că faimoși magnetiști și spiritiști, d. e. Du Potet, Calagnet, Annette și alții, mărturisesc franc, că toate fenomenele magnetismului, hipnotismului și spiritismului sunt efecte magice. Fie de ajuns pentru toți cuvintele lui Du Potet, unul dintre cei mai faimoși Patriarhi ai magnetismului și spiritismului, cuvinte care au fost citate de alți mulți scriitori connaționali ai săi și străini: »Ce e în realitate — scrie Du Potet — somnul magnetic, dacă nu rezultatul puterii magice? Și cine e, »care determină acele atracțiuni, acele tendințe repentine, acele »furori, acele antipatii, acele crise, acele convulsii, care pot fi »durătoare, dacă nu însuși principiul ce se adopere, adică agentele »de sigur cunoscut de omenii trecutului!« (cit. de Des Mousseaux: La Magie au XIX siècle pag 259.)

»Tote caracterele principale ale Magiei sunt imprimare în »fenomenele ce le produce actualmint spiritismul« (cit. de Sar-day Salvany în cartea sa asupra spiritismului.)»

»Acea ce practisăm noi astăzi e chiar aceea, ce e oprit »în toate paginile bibliei, și ce a fost condamnat preoții din toate veacurile cu totă severitatea« (Ibid.)

La aceste vom adăuga, că Venerabilul Curat d'Ars întreabă odată o persoană cuprinsă de diavol: Cine face să roteze mesele? »Sum eu, răspuns diavolul: Magnetismul și Somnambulismul sunt »operele mele. «Un Părinte misionar din America în 1891 demăndând diavolului să-i spună, dacă fenomenele magnetismului, hipnotismului și spiritismului sunt operațiunile sale sau nu, răspuns, că sunt ale sale, și întrebat din nou dacă erau ale sale toate până la cele mai mici, din nou răspuns afirmativ.

VIII. Există într'adevăr magia?

Fără nici un dubiu există, fiind magia un fapt istoric, ce-l aflăm în lumea antichității celei mai remove, până în zilele noastre. Antice tradiții afirmă, că magia antediluviană s-a transmis prin lamine de metal acoperite cu caractere *runice* sau magice, ale căror inventatorii se crede a fi fost Cain, primul între reprobai și Beroso, anticul istoric chaldeu ne spune că Cham, unul dintre fi lui Noe, sub numele de Zorvastro, fu auctorul tuturor artelor magice în Babilonia și obiectul unui cult special între Egipteni, care dela numele lui Cham, numără țera lor *Chemin*, construind o cetate numită *Chemnis* (cetatea focului), de unde se derivă și numele *Chem-main* dat piramelor. În decursul seclilor magia o aflăm la toate națiunile pământului, atât în lumea veche, cât și în cea nouă. Căci astăzi se știe, că Assiriologii se ocupă cu descifrarea formulelor magice ale Assirilor și Babilonenilor, contemporani alui Moise și Avram, precum e cunoscut și aceea, că istoricii spanioli — între cari cu deosebire Solis — vorbindu-ne despre ocuparea țărilor Mexiko și Peru, ne enăreză lucruri de minune despre misterele *magiei* în acele țări depărtate. Chiar în zilele noastre sunt fapte nenegabile despre *magia* și *arte magice* între locuitorii din Indiele Orientale, China, Iaponia, între Negrii din Africa și indigenii Americii. Cu tot dreptul așadar renumitul controversist spaniol Sarday Szalvany — tractând în opera sa asupra spiritismului — despre *magia* și demonstrând că spiritismul modern nu e alt-ceva decât antica *magia* scrie:

»Filosofii cei mai renumiți, poeții cei mai escelenți, căpitani »sau omenii de stat cei mai mari, la națiuni așa erudite ca în »Egipt, așa culte ca în Grecia și așa serioase ca în Roma, ne dau »o mărturisire constantă despre realitatea *magiei*, ce constitue baza »tuturor cultelor idololatrice în lumea antică. *Magia* a dispărut încet »cu încetul, după-ce s'a lătit adevărata credință. Pentru aceea, »acolo unde decreșce în anumit mod influința binefăcătoare a Cru-

»cei, din cauza progreselor incredulității, pre acolo magia își câștigă din nou vigorea sa, și reapar ca domnitoare artele diavolești« pag. 43.

IX. Există într'adevăr convențiunea sau pactul diavolesc?

Fără dubiu există, și atât de sigură e existența pactului diavolesc, adică a convențiunei omului cu diavolul, pre cât e de sigură existența magiei. Nu numai toți părinții, doctorii și teologii bisericești cu sântul Augustin și s. Thoma de Aquino recunosc existența acestui pact, dar și însași biserica îl afirmă absolut în ritualul său vorbind despre cuprinderile sale posesiunile diavolești.

Un preot italian, care a fost misionar mai mult în țări străine în decurs de 30 de ani, afirmă că el însuși a aflat existența acestui pact în diferite cazuri de cuprinderi diavolești.

Toți scriitorii periodicului »Demonologia« referesc nenumărate cazuri, — dintre cari unele foarte autentice — despre aceste pacturi sau convențiuni ce se fac între om și diavol, și ceea-ce e mai mult, chiar faimoși magnetiști și spiritiști vorbesc în un mod mai mult sau mai puțin clar despre existența acestui pact. Fiă destul a cita cuvintele lui Du Potet, faimosul Patriarch al magnetismului și spiritismului, care vorbind despre magnetisatorii, cari nu recunosc în magnetism alt-ceva decât somnambulismul și estasul scrie:

»Pare că aud pre unii magnetisatori dicând: Dar ce? nu s'a »descoperit deja totul? Nu avem doră somnambulismul și estazul? »Ce poate să fiă alt-ceva? Este aceea ce voi nu ați găsit. Dar ce e »în fine? Ei bine, eu voesc să încred înțelepciunei vostre acest »mare secret: *prin o specie de invocațiune mentală, prin o chemare »misterioasă, spiritul cel invocați spre a comunica cu cei muritori,* »având lipsă a să servi de organele cestor din urmă — numai »decât să domiciliéază în dinșii și le mișcă brațele, mâinile etc.«

»Eu am audit asalturile acestei puteri înfricoșate. Intr'o zi, în »care încunjurat de un număr mare de persoane mă ocupam cu »unele experimente fiind invocată acesta putere (adecă diavolul) îmi agitasă totă existența mea. Îmi părea că un deșert se »făcu împrejurul meu și am fost încunjurat de un vapor cam »colorat.«

»Convențiunea era făcută, pactul terminat, o putere ascunsă »veni spre a-mi da ajutorul său, o strinsă uniune s'a efaptuit între »acesta putere ascunsă (adecă diavolul) și între puterea ce-mi era »propriă, și în atare mod îmi fu permis a vedé lumina. Astfelîu »am ajuns a descoperi procedura adevăratei magii.« (Cit. de De Mirv Des Esprits. etc. tom I. pag. 231.) Nu e deci nici o mirare aceea ce ne referează în acesta privință M. de Roys în opul său despre spiritism p. 66, că adică de mai multe ori spiritele, cari agitaă mesele, au propus acest pact nu numai persónelor ordinari și vulgari, ci și omenilor de talent și cu știință, după-cum s'a întemplat cu M. de Sanley, cu M. de Tristan etc., omeni erudiți. Dintre acestia unul a întrebat pre spiritele ce-i propuneau atare lucru, că ce s'ar întempla după mórtea lor pentru un astfelîu de pact? Érá spiritele, obligate fiind probabilmint de puterea divină să dică adevărul au răspuns următoarele cuvinte: Veți fi cu noi în totă eternitatea.

În fine dicem spre mai marea claritate a acestei materii, că *pactul diavolesc* se poate întempla și poate exista chiar și când omul nu învoca direct pre diavolul, și deși el poate că pretinde a nu crede în dînsul, adică negă existența diavolului; numai se intenționeze a produce prin mijloce neapte efecte ce trec preste puterile naturali ale omului.

Dar cum se explică atare fapt? va întreba cineva. Răspundem în modul următorîu.

1. Când omul pretinde să obțină efecte, cari trec preste puterile sale, el din necesitate învoca în un mod implicit asistența unei puteri superioare, care nu poate fi alta decât sau puterea lui D-đeu sau a diavolului. Așa încât nerecurgând și neîndreptându-se

el la D-dău nici fiind just sau cuviincios ca D-dău să întrevină la atări lucruri, ne rezultă în mod implicit și indirect, că omul recurge și se îndreptă la diavol, deși despre așa ceva nici ideă nu-și face.

2. Pentru-că diavolul, care cercă în continuu să se ridice în contra lui D-dău, și să ruineze pre omeni — trăgându-l la eterna tortură, — procură în toate modurile posibile să se mestece în lucrurile omenesci, profitând de toate ocaziunile ce i se dau și de toate circumstanțele, cari i se prezintă să ne înșele în mii de moduri. Astfel pe dreptul s'a observat, că în un seclă de atâtea prestigii diavolești — cum e al nostru — opera principală a diavolului e aceea, de a se fi ascuns d'inaintea ochilor spiritului unui imens număr de persoane, cari fac voința lui, urmază maximele lui.

3. În fine pentru-că D-dău spre a pedepsi pre omul superb și sensual de multe ori permite, ca omul să cadă sub puterea celui mai înfricoșat inamic al său, fără ca să bage de samă și deși poată că nimic său foarte puțin crede în diavol. Deci cu tot dreptul scrie P. Franco în opul său despre hipnotism.

»D-dău știe cine a format cel d'întăiu pact, Mesmer sau alți învățători ai lui, dar toți aceia, cari au pretins efectele mag-netice prin mijloce neaptele, *implicite*, îl aprobă și îl voră, și în »acesta este după învățătura catolică recurgerea și îndreptarea reală, deși implicită la diavol« pag. 286.

X. Ore fenomenele amintite nu se pot explica prin puterile naturale, pre cari noi încă nu le cunoștem?

Răspundem negativ, nici decum nu:

1. Pentru-că puterile naturii sunt puteri orbe, pre când fenomenele acestor stări extraordinare depind dela voința omului.

2. Pentru-că în fenomenele naturii se vede totdeauna o ordine constantă în modul de producere, de operațiune și de încetare, precând din contră în fenomenele magnetice hipnotice și spiritistice nu numai nu e nici o corelațiune și proporțiune între cauză și efect, ci aceste fenomene sunt atât de variabile și contrarie între dînsele, încât M. Dumontpallier, voind să specifice agentul misterios, care-l produce, nu l'a putut specifica mai bine decât definindu-l: »*agentele, care face și desface*«. Apoi premiul de o miiă de scuzi, stabilit de Academia din Berlin în 1818 — pentru acela care va demonstra constanța proprietăților fluidului magnetic, nu a fost câștigat încă de nime.

3. Pentru-că dacă fenomenele aceste ar fi efectele unor puteri naturale necunoscute, nu s'ar putea explica, cum ar putea spiritul omenesc — aședat în atări stări de luciditate mentală și de clară vedere — să cadă în absurdități mari, nu s'ar explica cum ar putea spiritul omenesc să se afle în opusățiune constantă și profundă nu numai cu adevărurile revelate, ci de multe ori și cu însăși legile morale și cu dictarea conștiinței recte.

4. În fine pentru-că, dacă descoperirea electricității, telefonului etc. cauzară la început admirațiune, nici decum însă nu au produs cea mai mică suspățiune în sufletul erudiților catolici despre întrevinerea diavolească, precând din contră fenomenele magnetismului etc., chiar dela aparițiunea lor au fost foarte suspecte la un mare număr de omeni eminenți în doctrină și pietate.

XI. Nu s'ar putea explica fenomenele amintite prin vre-o facultate secretă a spiritului omenesc, ce se manifestă numai în o stare neîndătinată și extraordinară?

Acesta suposițiune e cu totul absurdă, pentru-că e o absurditate filosofică a supune, că omul poșede o *facultate naturală*, pre care se nu o potă exercita în *starea naturală* a propriului său corp. Etă ce scrie ilustrul filosof Sanseverino în privința acesta: »Facultățile inchipuite de susținătorii magnetismului animal nu se

exerciteză — după-cum dic ei — în starea naturală a omului, ci în o stare neîndătinată și extraordinară. Dar e absurd a dice, că omul e *naturalmente* dotat de atări facultăți, cari se pot exercita numai în o stare extraordinară.« — Ceea-ce se confirmă mai mult prin aceea, că starea neîndătinată a sufletului și a corpului poată face numai ca acțiunile facultăților să crească și să decrească în vigore, dar nu ca să se ridice spre exercitare nouă facultăți naturale. Prin urmare, dacă omul într'adevăr ar poșede facultățile inventate de aceștia, ar trebui să le și exerciteze sau deprindă în starea naturală.

XII. Nu se pot atribui fenomenele din chestiune întrevinerei ingerilor păzitori?

Absolut nu: 1. Pentru-că însși spiritiști și Patriarchul lor Allan Kardec mărturisesc franc, că sunt foarte multe spirite preste măsură debile, fără importanță, mincinosă și obscene, după-cum se vede clar din răspunsurile ce le dau, din principiile și acțiunile ce le insinuă și recomandă, pentru aceea nu merită nici o încredere.

2. Pentru-că înțeleptiunea și sântenia nemărginită alui D-dău nu poată absolut permite ca ingerii și sântii să concurgă la reprezentațiunile frivole și periculoase ale magnetismului etc.

3. Pentru-că toate învățăturile emanate din spiritism combat în mod deschis și complet toate adevărurile mai esențiale ale credinței catolice și învățăturile biserice.

În o reuniune spiritistică a dis unul cătră spiritul — care dicea că e un inger sânt — se scrie: *Laude-se Domnul Nostru Isus Christos!* și acest spirit nici decum nu voi să scrie. Însă urgitat fiind de repetite ori să scriă aceste cuvinte, scrisă cu violență și furor: *Laude-se Sătana!*

XIII. Nu s'ar putea atribui sufletelor celor morți fenomenele magnetismului etc.?

Absolut nu: 1. Pentru-că ori-cum ar fi starea sufletului omenesc după mörte, fiă el în paradis, ori în infern, ori în purgatoriu, nu se unesce cu înțelepciunea și sântenia lui D-dău să permită, ca la chiamarea unuia sau altuia, a lui Titiu sau a lui Cain, să iee parte la acțiunile frivole și periculoase, despre cari e vorba.

2. Pentru-că și dacă D-dău ar permite acesta, s'ar întâmpla numai spre confirmarea adevărurilor credinței și învățături biserice sale, pre când succede chiar contrariul.

3. Pentru-că acesta suposițiune e cu totul contrariă doctrinei spiritismului, care învătă că după mörtea omului, ori-cum se fi fost sufletul său, bun sau rău, trece spre a se încarna în un alt corp, care corp poată fi a unui căne, a unei pisici sau a oricărui animal cu perfectă independență a vieții sale precedente, așa încât discurgend chiar după principiile acestui sistem absurd, cum pot fi sufletele celor morți, dacă aceste sunt încarnate în alt corp? Cum ar putea înțelege și vorbi limba diferitelor ținuturi la ale căror reuniuni magnetice și spiritistice ar lua parte?

Însuși Allen Kardec, Patriarchul spiritismului, fū obligat a mărturisi — scrie M. de Roys în opul său despre spiritism — că astuția și viclenia spiritelor »escede și întrece totă imaginațiunea posibilă în acesta privință«. Pentru aceea chiar din cea mai îndepărtată antichitate diavolul a făcut a crede de mai multe ori, că era sufletul acestui sau celui individ deja mort, imitând perfect persoana sa, faptele sale, vöcea sa, modul de vorbire etc.

De notat e, că nu numai Plato, numit *filosoful divin*, ci și Iamblic, Porfiriu și alții ai aceleiași școle, suspectau că pot fi diavoli aceia, cari îmbrăcau formele și aparințele persoanelor defuncte, ca așa să potă înșela mai ușor pre omeni și să le strice.

(Va urma.)

Romanus.

Cum se fotografăm.

(Urmare).

18. Retușarea negativelor.

Retușarea a fost mult timp considerată ca operația de căpetenie a orî-cărui fotograf. Când e însă vorba de amatori, mai cu sémă însă de începători, trebuie să recunoștem că acesta nu corespunde realității. Dacă începătorul lucră cu plăcele unei firme solide, dacă a curățit-o de prav înainte și după espunere, dacă a lucrat-o cu atențiunea și grija recerută, atunci puțin va avea de retușat. Apoi cu cât mai puțin e de retușat, cu atât mai sigur e succesul.

De multe ori însă observăm în negativ câte un punct (o găurice) transparent, ori o sgărietură etc. Acesta o acoperim cu ajutorul unei cerusă, carea e anume pregătită pentru acest scop. În găuricea ce voim a retușa, escriem cu o cerusă *förte fin ascuțită* spirale multe până când punctul ni-se va presenta înumbrit atât de tare cât dorim.

De multe ori voim (d. e. la fața unui om bătrân) a obține mai puține crețe, ca'n natură; atunci tragem linii fine și cu acestea acoperim creța ce voim a lua. Acesta însă numai la portretele mai mari o întrebuițăm.

Mai de mult se folosea retușarea nu numai *pre partea sensibilă*, cum am vădut până acum, ci și *pre fața nesensibilă* (sticlósă) a plăcii, unde e lipsă a acoperi d. e. o suprafață mai mare, sau a da d. e. în un peisagiu: nori. Ađi însă avem negative de nori gata și astfel descrierea acestui metod greoiu o țin de superfluă.

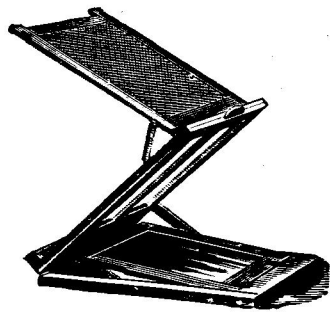

Fig. 27.

Pentru a ușura esecutarea retușarei, avem *stative* de retușat anume construite (fig. 27) pre cari putem lucra comod, dispunând de lumina recerută reflectată fiind de o oglindă aplicată anume spre acest scop.

Repet, retușarea va fi în *förte* rari casuri de lipsă, dacă vom lucra cu curătenia și punctualitatea recerută. —

19. Lustruirea și păstrarea negativelor.

Negativele, spre a fi mai bine conservate, se pot obduce cu lustru (Lack). Acesta e de recomandat din acel punct de vedere, că dacă pre negativ ajunge ore-cum un picur de apă, acela lasă după el o pată brună, carea nu se mai póte delatura. La lustruire ne folosim de așa numitul »Lack pentru negative«, care se capătă gata sau pre care ni-l putem compune noi după receptul următor:

Alcohol (95°)		600 gr.
Sandarak (alb)		190 gr.
Oleu de ricin		30 gr.

Placa, pre carea voim a-o lustrui, o încăldim *puțin*, turnăm în *mijlocul ei* lack-ul, apoi prinđend'o de un colț, o înclinăm astfel, ca lustrul să se lătasă preste tótă suprafața nescliciciósă a aceleiași și să se scurgă de-a lungul dungilor. — După-ce e acoperită tótă și partea cea mai mare a lustrului s'a scurs, avêntăm placa de câteva ori ca lustrul svêntându-se să se usce, ceea-ce în câteva minute se întâmplă.

Atât plăcele lustruite cât și nelustruite le păstrăm sau în chatule cumpărate anume spre acest scop, sau în cutia în carea au fost pachetate înainte de ce le-am espus și lucrat. Atât în cazul prim cât și în al doilea, fiecare placă negativă o aședăm în o cuvertă separată și o provedem cu număr. Ne facem apoi un catalog, în care după numerî curentî notăm negativele despre cari dispunem și pre cari voim a-le păstra. Catalogul acesta are să conțină următoarele ru-

brici: a) nr. curent, b) datul fotografării, c) obiectul, d) obiectiva (dacă dispunem de mai multe), e) numărul diafragmei (mărimea găurii este numerisată), f) durata exposiției, g) timpul (ce vreme a fost), h) observări. — Aceasta ne ușurează mult aflarea respectivei place (dacă avem deja o colecțiune mai mare) și ne pre-sintă un conspect, care conținând esperințele proprii ne servesc spre învățatură ba de multe ori și ca îndrumar la evitarea erorilor în cari odată am cădut.

Partea a patra.

Procedura pozitivă.

20. Hârtia sensibilă.

Am vădut calea pre care putem obține imaginea *negativă* a orî-cărui obiect, prin fotografarea aceluiași și prin prelucrarea plăcei sensibile. Cu ajutorul acestei plăce suntem în stare a face atâtea „*fotografii*“ (posê) sau mai bine dis *copie positive*, cari corespund întru tóte obiectului din natură, câte voim.

Acesta o putem esopera cu ajutorul *hârtilor sensibile*.

Hârtia sensibilă este obdusă cu o materie (bromură de argint, chlorură de argint etc.) carea sub efectul luminei solare are însușirea, că în urma descompunerii chimice *să negrește*. Dacă acum sub negativul uscat, punem o hârtie sensibilă, atunci prin părțile cari în negativ sunt transparente, lumina solară trece și negrește hârtia sensibilă, prin cele netransparente nu. Vom căpăta deci o imagine, care corespunde întru tóte obiectului, pre care l'am fotografat.

Hârțile sensibile sunt de mai multe specii, amatorul și începătorul însă face *förte* bine, dacă se ocupă numai cu acelea, cari copiază direct, ba fiind-că un începător și amator, nu se va estinde la operații mai complicate, la acest loc nici nu mă voiî estinde decât la acesta categorie.

Două specii de hârți sensibile sunt astăđi în genere mai usitate și anume: *Celloidin* și *Aristo*.

Hârtia celloidin este obdusă cu o emulsiune de collodiu și sensibilisată cu chlor. de argint și fiind-că ne dă contraste *förte* plăcute de o parte, de altă parte fiind-că nu e gingasă, este întrebuițată *förte* des.

Hârtia Aristo este obdusă cu un strat de gelatină și acesta este sensibilisat cu chlor. de argint.

Atât hârtia Aristo, cât și celloidiu sunt apoi de două specii și anume: scliciciósă și nescliciciósă (sau numită cu terminul germân *matt*), aceste au apoi diferite colori: albă, rosa, violetă sau pensée. De regulă se folosește hârtia albă și pensée ca două colori, cari sunt acomodate pentru ori ce fotografă.

Hârtie escelentă este hârtia »*Monopol*« fabricată de firma Emil Wünsche, carea e pre lângă calitățile sale bune, totodată și efină. Hârți escelente sunt și cele fabricate de Herzog, Lomberg, Schleussner, Lumiere, Dr. Kurz (folosită *förte* des) etc.

21. Copierea.

După cum am amintit în paragraful precedent, la acest loc ne vom ocupa numai cu acele categorii de hârți sensibile, cari copiază direct. Aceste le putem căpăta în formatele: 6:9, 9:9, 9:12, 10:15, 12:16, 8¹/₂:17, 13:18, 18:24 sau în cole întregi (50:60 cm.)

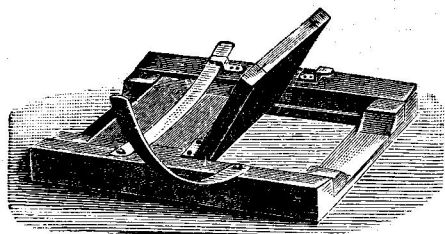

Fig. 28.

Copiarea se face cu ajutorul *ramei de copiat*, carea asemenea e pregătită pentru diferite formate și a cărei tablă (fig. 28) e tăiată în două și lipită cu postav așa, ca putem controla demersul copierii fără a mișca hârtia

dela locul său.

Desfăcând acum cutia în carea păstrăm negativele, luăm respectivul negativ de pre care voim a face copii și-l așezăm în rama de copiat așa încât *în jos* (adecă în afară) să vină partea sticlă a aceluia. Pre partea sensibilă punem acum o foie de hârtie sensibilă elocând-o așa, ca partea sensibilă a hârtiei să vină chiar pre partea sensibilă a plăcii. După acesta punem pe hârtie tabla de lemn apartinătoare ramei de copiat și o întepenim cu cele două dreve, ce ne stau la dispoziție. Acum privim partea sticlă (carea singură se poate acum vedea) și dacă nu e destul de curată, o curățăm cu un penel sau batistă, apoi o așezăm la lumină, dar așa, ca *sorele direct să nu o ajungă*. Din când în când cercetăm mersul copierii, desfăcând o parte, (dar la nici un caz ambele) din tabla ramei și privind partea sensibilă, pre carea ni se va arăta fotografia. Copia trebuie lăsată în ramă atât de îndelung, până când este *ceva mai întunecată*, decât cum voim să o avem, căci în scăldile ce vom folosi la hârtie chipul pălește puțin. Copierea durează (după intensitatea negativului) $\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$, ba de multe ori chiar și 3 ore. După copiere, copia trebuie ferită de lumina zilei, dacă nu o trecem imediat prin scăldile prescrise în paragrafi următori.

Mulți amatori vor voi putea a avea un portret, a cărui margini să dispară, adecă în care numai persoana să apară pre hârtie și ceealaltă parte a hârtiei să rămână albă. Acesta o putem face cu ajutorul unei *vignete de zink*, precum ne arată fig. 29, carea are o tăietură ovală. Acesta o punem *din afară*, pre rama așezată *orizonta* și încă

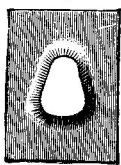

Fig. 29.

asa, ca partea mai îngustă să vină asupra capului respectivului portret. Lumina va pătrunde pre sub marginile acestuia tot mai puțin și așa marginile fotografiei vor rămânea albe. Folosind vigneta de zink, rama de copiat trebuie înturnată de mai multe ori, ca lumina să pătrundă în toate părțile pre o formă.

Dacă dorim, ca portretul astfel copiat, să apară pre hârtie în o cunună de flori sau încunjurat de o ramă frumoasă etc., atunci după ce am isprăvit copierea cu vigneta de zink, punem un negativ *gata* (cumpărat dela fabrică), care conține modelul cununei și pre acela hârtia pre care este portretul deja copiat și o punem acum la lumină. Preste 3—4 minute ne uităm și vom vedea, că portretul ni-se prezintă în mijlocul cununei de flori sau a podobei, ce conține negativul cumpărat. — Aceste negative se numesc „*Vignetele Stefanie*” și sunt de diferite forme și aranjamente, er fotografiile făcute, respective împodobite cu ajutorul acestora, au un efect minunat. Aceste sunt foarte acomodate ca cadouri pentru rudeni sau cunoscuți, căror le vor cauza o surprindere plăcută, vedându-și fotografia în mijlocul unui ornament admirabil.

Copiele trebuie acum aurite și fixate după cum vom vedea în cele următoare.

22. Aurirea și fixarea copiilor.

Copiele, cari le-am scos din rama de copiat, ca să aibă o coloră mai frumoasă, le trecem prin o scaldă, carea conține aur, sau cum să dice în de obște *le aurim*; după aceea ca coloră obținută să rămână permanentă și ca lumina să nu mai aibă efect asupra lor, le trecem prin o scaldă *fixativă*. Operația se isprăvesce în modul următor:

Copia, după ce o scotem din rama de copiat, o punem în o cesă curată și o spălăm bine, până atunci, până *nu se mai arată*

pete lăptoșe, (cari se ivesc la câteva secunde după ce am început a o spăla). După acesta o punem în scaldă următoare:

Aqua destilata 100 gr.
Liquor Ammonii caust. 1 gr.

aici le lăsam 5 minute, după aceea er le spălăm în apă curată bine și le punem apoi în scaldă următoare:

I. Aqua destilata 500 gr.
Alumen pulv. (Alaun) 3 gr.
Accid. citric. puris 3 gr.
Rhodan ammonium 12 gr.
II. Aqua destilata 100 gr.
Aurum chlorat 1 gr.

luând la întrebuințare 100 ccm. din I și 5 ccm. din II. In acesta scaldă capătă copia *colorea*. E prea de ajuns dacă o-am lăsat aici 10 minute. Coloră se schimbă; dela galbăie trece în purpur, apoi brună și la urmă vânăta.

După ce o-am scos de aici, o spălăm puțin cu apă și apoi o punem în scaldă fixativă, carea constă din:

Aqua destilata 100 gr.
Natrium hyposulfuris 10 gr.

în care copia stă asemenea circa 10 minute. E de notat, că scăldile trebuie să aibă cel puțin temperatura de 15° R. și nu mai mult ca 20° R., va să dică cam temperatura regulată din chilă de locuit.

Hârtia „*matt*” (celloidin) ne dă copie negre frumoșe, dacă folosim următoarea procedură:

După ce luăm copia din rama de copiat o spălăm până dispar toate petele lăptoșe, apoi o punem în scaldă *auritoare*, carea constă din:

I. Aqua destilata 1000 gr.
Borax 10 gr.
Natrium acetic 10 gr.
II. Aqua destilata 100 gr.
Aurum chlorat 1 gr.

luând la întrebuințare 200 ccm. din I și 5 ccm. din II.

In acesta rămâne copia până a luat coloră purpurie; apoi o scotem, o limpeșim de 2—3 ori în apă și o punem în scaldă de *platină*, carea constă din:

Aqua destilata 600 gr.
Platin kalium chloratum (Platin chlorur cryst.) 1 gr.
Accid. phosphor. fluent (greutate spec. 1,120) 15 gr.

unde o lăsam 10—20 minute (după cum e de prospetă scaldă). După acesta o scotem, o limpeșim cu apă bine și apoi o fixăm în scaldă fixativă vedută mai sus.

Amatorii fac foarte înțelepțesce, dacă se folosesc de aceste recepte *numai atunci*, când au deprindere și praxă mai mare. La început este foarte bine și mult mai ușor, dacă se folosesc de scaldă unită, prin carea auritul și fixatul copiilor se eșecută de-o dată cu ajutorul scaldei *auro-fixative* urmând prescripțiile paragrafului următor și lăsând *cele amintite aici pentru timpul când sunt deja destul de versați în manipularea scăldilor*.

23. Scaldă auro-fixativă.

Acăsta are însușirea, că *aurește și fixează copiele de-odată*.

Copia după ce o luăm din rama de copiat *fără a o spăla* o punem în scaldă auro-fixativă și încă cu partea sensibilă *în jos*; după câteva secunde o întorcem cu partea sensibilă în sus ca să putem controla demersul procesului. La început vom observa, că copia ia o coloră mai palidă, apoi devine roșie, preste puțin își schimbă coloră în roșie-brună și apoi în brun-violet-negrie, o coloră fotografică (neutrală) capătă după circa 5—10 minute. Indată ce coloră este frumoasă, plăcută (neutrală, negrie, cafenie, după cum avem vóie), ridicăm copia din scaldă și o punem în scaldă de apă curată unde (seu schimbând apa des seu cu ajutorul unui

tuș) o spălăm cu fundament cel puțin 1 oră (schimbând apa) seu $1\frac{1}{2}$ (la tuș). — După-ce le-am spălat bine, le punem cu partea sensibilă în sus pe hârtia de filtrat și lăsăm să se usce, ceea ce durează la hârtiele matt 4—5, la cele cu lustru 5—6 ore.

Scalda auro-fixativă ni-o putem pregăti în modul următor:

Aqua destillata	2000 ccm.
Natrium hyposulfuris	500 gr.
Ammon rhodanat.	55 gr.
Alumen.	15 gr.
Acid. citric. puris	15 gr.
Plumbum nitric.	20 gr.
» acetic	20 gr.
Soluțiune de Aurum chloratum (1 gr. în 200 gr. aqua destill.)	150 ccm.

Acésta soluțiune la început are o colóre alburie tulbure, din care causă o lăsăm 6 zile să steie și numai după aceia o filtrăm și atunci o putem întrebuința.

Eu am compus, după esperința și experimentele proprii de 5 ani, o scaldă auro-fixativă, carea dă copii frumoșe negrii și foarte țuțore; receptul nu-l public la acest loc de-orece voi să iau patentă pre compoziția aceluia. — Dacă careva cetitor ar voi să facă încercare cu acésta scaldă nouă, o pôte căpăta dela autor direct¹⁾. — Ba dacă amatorul nu voesce a-se adresa la firme streine spre a cumpăra soluțiunile și chemicaliele necesarie, le pôte căpăta dela autor cu prețurile de fabrică.

(Va urma.)

¹⁾ Adresă: Cluj (Koložsvár), piața Széchenyi nr. 23.

Te iubesc . . .

Te iubesc cu cel mai mare,
Mai viu amor omenesc,
Și în ultima-mi suflare
Murmura-voiu: te iubesc!

Te iubesc în asta lume
Cu delir cu dor amar
Cu simțiri fără de nume
Cu dureri fără hotar. —

Dar ori cât ar fi de mare
Suferința pe pământ,
Știu că totă viața are
L'al ei capet un mormânt!

Și mă tem de nemurirea
Ăstui suflet năcăjit,
Cătunci chinul și iubirea
Îmi vor fi fără sfârșit . . .

C. Șerbanescu.

Sum singur . . .

Sum singur . . .

Stau în chilia mea la masa de scris și cu ochii atinți prin ferestă în larga zare, nehotărit și vag îmi colindă gândurile prin cap. fără a lua o formă hotărâtă . . .

Pre masă zac în nerânduială un vraf de scrisori și cărți acoperite de prav gros . . . Sărcele, D-đeu scie de când nu le-am prins în mână . . .

Mă apuc să fac ordine . . . Mă uit spre mulțimea de hârtii îngălbinite de vreme. Rënd pre rënd le trec prin mână și distras le cetesc . . . Sunt schițe și poesii unele începute, dar nesfârșite, ce cu atâta sete și drag le-am compus odată în momente de sfinte inspirații . . .

Dómnă, de mult nu am mai scris versuri . . .

Și ore dacă nu am mai scris când odată tóte gândurile, tóte simțemintele, și întréga mea inimă era plină numai de poesii și viața întrégă îmi era un complex de momente poetice . . . ? Póte m'am schimbat eu — póte s'a schimbat lumea — ori s'a schimbat ea isvorul de inspirarea de odinióră?

* * *

Focul pălăie în sobă și afară ninge . . . Fulgii mari și grei de zăpadă cad rar și liniștit și încetul cu încetul acopere pământul cu un lințoliu alb . . .

Zarea focului străbate prin ferestă și aruncă o vapaie purpurie asupra fulgilor de zăpadă cari cad, mereu cad . . .

Și mă cuget, dacă ar fi acum nópte, nópte ntunecósă, și ar ninge mereu, des și tare, iar din cer orbitóre fulgere ar căde pre pământ — ce tablou feeric ar fi . . .

Nu sum nebun — dar totuși nu mă înțeleg . . . la ce așa gânduri nebune și bizare . . . ?

Incep se răsfoiesc printre cărțile de pre masă . . .

Eminescu îmi cade în mână și încep a ceti din versurile lui și de-odată rămân numai pe gânduri . . .

Ce e amorul? e un lung

Prilej pentru durere

Și mi de lacrimi nu-i ajung

Și tot mai multe cere . . .

Dar Eminescu nu a avut dreptate când a scris versurile de mai sus — nu a avut dreptate.

Amorul e o bôlă, o bôlă grea și periculósă . . .

O singură cură pentru acésta bôlă: să pătrunđi și se cunosci inima și simțemintele femeilor — dar se le studiezi în șcôla vieții — căci eu le-am studiat . . .

Am fost și eu nebun odată, am fost și eu îndrăgostit . . .

Și nu m'a înșelat iubita și nici eu nu am înșelat-o, și totuși ađi inima mi-e rece și nu-mi mai arde în frigurile bólei — și mă simt așa de liniștit, numai sufletul îmi pare un deșert întins ca deșertul Zachara, fără viață și mort, fără de-al mai puté mișca și și sbuciuma ceva . . .

Și de mă întreb ce e cu mine — nu-s în stare să-mi răspund — par că nu mă înțeleg pre mine însu-mi.

Veđi un obiect frumos îți place și dorul de-al posedé mereu te torturează — ți-l câștig și dorul încetă, inima ți-se liniștesce și par' că nici obiectul ce acum îl poseđi, nu mai are pentru tine farmecul și prețul ce l'a avut mai nainte până nu era al tău, ci numai îl dorea-i . . .

O veđi, e frumoșă, are ochii căprii și privirea ucigașă, buzele roșii ca carminul și fața albă ca de inger și-i sveltă la tălie. Și din ce o veđi mereu a-i mai vedé-o, și tremuri, îngălbinesci și suferi vedéndu-o, — dar mai mult suferi când nu o veđi, ér sufletul tău arde în văpaie încă necunoscută pentru tine, și fără vóia ta mereu o urmărești, mereu îi umbli-n cale și te mistue un dor

nebun de a o pute cuprinde în brațe, de a-i pute sărută ochii și gura și de a-i jură că o iubesci . . .

Iată amorul adevărat, amorul platonice . . .

Și când în urmă ți-a căzut în brațe, i-ai sărutat și ochii și gura și i-ai simțit sbuciumul peptului lipit de peptul tău — în clipa aceea ai fost fericit . . .

Dar ți-sa desfăcut din brață . . . dorul satisfăcut dispare, și ființa ce ai avut-o în brațe îți pare alta, nu ființa ideală de altădată, amorul platonice dispare din suflet — și ce rămâne în urma-i?

Nimic, dór amintiri pentru-că și acelea se dispară odata, rămânând inima erăși pustie, pustie ca deșertul Zahara — acum însă pustie pe vecie . . .

Căci o inimă numai atunci iubesc, când iubesc platonice — și când platonismul în amor a încetat — făclia amorului se mistuiesc cu încetul, până în urmă se stinge, lăsând o noapte neagră între foștii iubiți, noaptea despărțirii vecinice, prin care rătăcind nici când se nu se mai regăsesc.

Hm iubit-o, am îndumnețit-o și mi-aș fi dat viața pentru ea. O admiram ca pre o sfântă — de care ar fi blasfemie se te atingi, ci se o privești numai din depărtare — și numai în adâncul inimei ascuns îi duceam dorul de a-i cădea în genunchi și de-ai spune cât o iubesc, strângându-o la piept și sărutându-o . . .

Etă amorul platonice . . .

Și?! Pre urmă i-am spus că o iubesc, am strâns-o la piept și am sărutat-o — dar în focul acestei îmbrășări și sărutări mi-am pus tot focul inimei — încât inima mi-a rămas pre urmă rece și pustie . . .

Dorul și-a potolit văpaia — făclia amorului platonice s'a stins — și în noaptea despărțirii ne-am pierdut și eu și ea — pentru a nu ne regăsi nici când . . .

De altcum amorul, o bôlă fiind, trebuie să-și aibă leacul.

Și ar fi și o nebulie se suferi de acesta bôlă viața întregă.

Ce cugeti, ființă iubită tu ai cuprins-o în brațe prima oră, ori tu ai cuprins-o pentru ultima dată?

Stătornicia la femei s'o cauți cu lampa lui Diogene — la ce se căutam stătornicie la bărbați . . .

Și nu știu de ce mă prinde totdeauna așa o jale și o melancolie de câte ori mă gândesc la dragoste . . . la femei . . . Ce e femeia? Un mare semn al întrebării, a căreia inimă e o enigmă — pre care studiindu-o o viață întregă tot nu ești în stare se-o deslegi . . .

M'am ocupat și eu odată cu deslegarea enigmelor de atare natură . . . Odată — dar a fost demult; de atunci abia îmi aduc aminte . . .

Draguțele mele . . . abia amintirea lor mi-a mai rămas în suflet . . .

Și acum dus pre gânduri dacă mă gândesc la ele — clar îmi răsar în minte una câte una frumoase precum au fost odată.

Tôte m'au iubit cu un »amor sfânt« cum diceau — toate erau mai bine »gata se móră pentru mine« — »decât se mă uite« —

și astăzi toate sunt fericite — și de dragul meu nu a murit nici una . . .

Și dacă din *atâtea* nu a murit nici una — pentru-ce se mor eu de dragul lor — carele sum numai „singur?” Și totuși . . . parcă simt că aș fi fost în stare se mor pentru cineva — și aș fi în stare și acum . . . Dar pentru cine se aduc atâtea jertfă — când draguțele mele toate m'au lăsat și străinătatea s'a pus între noi?!

Îmi vine dor de ducă, se ies la liber . . . se ies la larg . . . aerul de chilie mă nădușește.

*

E deja sară frumoasă și liniștită, luna bălăe varsă lumina ei argintie pre lîntoliul alb de zăpadă ce-mi scârție sub picioare. Și miile de stele sunt așa de frumoase în tremurătoarea zare . . .

E atât de misterioasă linistea nopților dela sate . . .

În colibele și căsile scunde în cari însă domnesce pacea, liniștea și fericirea, e întunec — abia ferestrele unei căsi sunt luminate, din care se aud glume și chiote vesele . . .

E ședătorea — s'au strîns fetele cu furca și acum își petrec cu ficiorii . . .

Prin geamul luminos îi privesc lung și cu drag . . .

O frumșetă bălăe își scapă fusul, ér un voinic chipeș il ridică. — Și fata roșește până în albul ochilor când trebuie se-i plătescă ostenela voinicului prin o — sărutare . . .

Mă duc și alerg dela geam se nu-i vîd . . .

Nu știu cum parcă îmi face reu acesta fericire idilică a lor asemănată cu traiul meu pustiit. — Ei îmi par posesorii neconturbați ai fericirii și sincerității în simplitatea lor sătescă — noi »luminatii« și omenii științei și a culturii moderne — purtăm în piept o inimă rece și timbrul fătăriei și surisul vicleniei pre buze.

Beata simplicitas . . .

Și rătăcesc așa ore întregi pierdut și nehotărit cu pașul unui biet pribeag — până ce obosela mă dobóră și re'ntorn acasă din nou . . .

Mă culc și-m țin privirea ațintită în gura sobei la spuza de jăratec ce jôcă colorii și aruncă schintei . . . Atâtea gânduri îmi trecesc în minte jeratecul acum viu și cum pre urmă se stinge încetul cu încetul și se preface în cărbune și cenușe . . .

Așa-i și viața, din ce trăim mai mult ne stîngem — așa încât pre urmă ne înghite mormântul și din trupurile noastre țerînă se alege . . .

Mă cuprinde deodată numai dorul nimicirii totale . . . dorul de a nu mai fi . . .

Căci trebuie că e bine atunci, când scăpat de tine însuți, nu mai simți nimic, nu te mai tulbură nici gânduri, nici dorințe și patimi — cari îți clocotesc în suflet în cumplită fortună . . .

Dormi liniștit, dormi în pace în vecinicul locaș, adumbrit de rațele lunii și de lumina stelelor . . . Pleoapele obosite mi se închid . . . adorm . . . dar parcă mereu îmi sună în urechi întrebarea: »Ce e mai bine, a fi, ori a nu fi? E . . .

Cine știe . . . cine știe . . . !!

Emilian.

Din mithologia plantelor.

Anemona (o specie de roșă sau trandafir, care se scutură curund după ce înfloresce), era considerată ca semn a juneței schimbătorie și nestatornică și simbolisa frumșeta iute trecătoare, după cum se dice și se cântă pre drept și foarte nimerit și în ritualul de îngropăciune: »omul e ca érba și dîlele lui ca flórea câmpului așa vor înflori . . .« Din care causă personificând »anemona« se dice: »meque male haerentem et nimia levitate caducum, excutiunt iidem, qui perflant omnia venti«, ceea ce are înțelesul: că flórea anemonei jace liberă pre trupină și ușor devine pradă vînturilor.

Acesta specie de flóre era și simbolul unei vieți scurte, cum și a nestatorniciei bucuriilor omenesci, care împrejurare a dat ansă cuiva de a scris despre dînsa: »brevis est omnium usus« adecă: toate au o viață puțină.

Două fabule sunt legate de originea ei:

a) Se dice, că Venus întristat de mórtea tînerului Adonis (veđi la rosa roșă) ar fi plâns foarte mult, ér lacrimile ei ferbînti cădînd pre pămînt la rădăcina unui trandafir, au avut influința de s'a ivit o alta specie numită »anemona«.

b) A doua versiune fabuloasă dice: că Venus în urma celor

intemplate cu Adonis, a vârsat nectar preste sângele lui Adonis și la porunca dăitei sângele lui se prefăcu în rosa roșă de a două specie, a cărei petale fiind ușor cădătoare, chiar și de cea mai mică mișcare a aerului încă se scutură, din care cauză florea este ușor cădătoare de vânt, care grecesce se dice: »anemos« s'a numit anemona sau rosa de vânt. Asta flóre se mai numesce și »flos Adonitis« adevă florea lui Adonis, fiindcă crescuse din sângele lui Adonis, după versiunea primă.

La întristarea dăitei Venus, pentru mórtea lui Adonis, a participat tot sexul feminin de pre atunci.

Popórele vechi de pre timpul vieței mitologice, serbătoreau prin partea sexului frumos suvenirea acestei întemplări cu Adonis, ca surori a dăitei Venus.

Așa era o serbătoare de 8 zile de doliu, muierile alergau cu përul despletit prin stradele cetăților tânguindu-se. In cetatea Alexandria era datina, că in aceste zile portau de-alungul cetății pre regina sau alta muiere alésă, in lipsa de regină, ér muierile din cetate mergeau in urma ei cu fructe ori prăjituri. La capëtul conductului erau alte două muieri portând 2 paturî acoperite cu covóre frumoșe, unul pentru Venus, altul pentru Adonis. Conductul era însoțit și de musică. In orașul Atena, in acele zile de serbare se espuneau icóne cu chipul lui Adonis, ér ceta muierilor venia și inmormênta acele icóne între cântece de jale. Acest interval de 8 zile era considerat de cel mai nenorocos pentru ori ce întreprindere. După finitul celor 8 zile urma apoi o zi de bucurie și fie-care felicita îndumneșirea lui Adonis.

Mentha (rom. nintă). Grecii considerau asta plântă de simbol a infernului pentru colórea ei întunecósă și pentru mirosul ei propriu; dar ea era și simbolul jalusiei. Tot fabula ne spune originea numelui ei și adevă: se dice, că Pluto, dëul infernului, avu de soție pre Proserpina, fica dăitei Ceres. Pluto însă ca reprezentante a rëului, a iadului, mai iubea și o nimfă cu numele *Mentha*, din resbunare decise Proserpina rëu asupra nimfei *Mentha*, deci ca se nu-i mai pótă conturba fericirea casei. prefăcu nimfă in o

plântă, care se numi *mentha*, rom. nintă. (Veđi Ovidiu Metamorf. X. v. 728.)

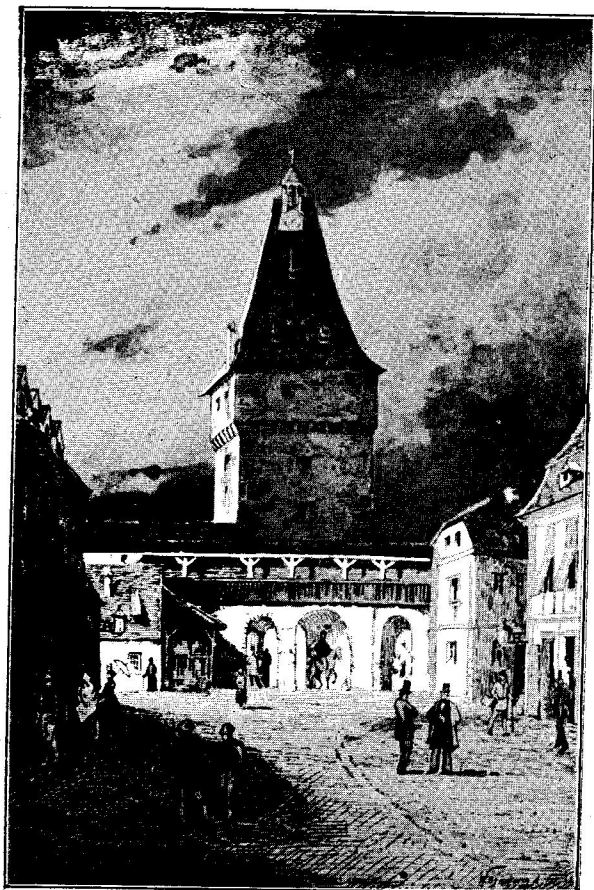
Safranul (șofran, lat. *crocus*). Cei vechi considerau safranul de simbol al tinereței, a poterei vióie adevă reprezentant al vieței. Ba dela însușirea lui sfărmiósă, in stare uscată și dela modul folosirei lui in economia casei, diceau cu drept, că nefericirile vieței sunt folositóre pentru formarea caracterului omenesc și precum safranul prin frecare sau sdrobire devine tot mai frumos, așa și omul prin loviturile sórtei se întăresce, se forméză și devine brav și plăcut, dacă firesce scie suporta cu curagiú ori ce. Acest înteles dá Plinius (liber 21 c. 16) safranului dicënd: »*percundo melius provenit*« adevă prin schimbare, transformare sau sdrobire devine mai bun.

Originea safranului e însoțit de vestmênt fabulos, și anume: *Crocus*, un june frumos și fôrte plăcut, jucându-se cu nunțiul dëlilor adevă cu *Mercur*, a fost lovit de acest din urmă, in urma căreia loviturî a murit; dëii pentru aducere aminte îl prefăcură in o plântă — arbore — care se numi »*crocus*« sau safran. Poetul Ovidius (liber metamorf.) ne spune de alta parte, cumcă junele *Crocus* ar fi iubit tare o nimfă frumoșă cu numele *Smylax*, și murind el, *Crocus*, după cum s'a dis a fost prefăcut in safram, ér amanta lui *Smylat* in o plântă de asemenea nume. (Ovidiu metamorf. IV. v. 283.) Părerea lui Pliniu este că plântă, in care fu transformată nimfa, ar fi *iedera* (edera, quae vocatur *smylax*) și din cauza că *Smylax* din amoru-i cătră *Crocus* fu prefăcută in plântă, se consideră *iedera* de simbol a amorului celui mai curat.

Cu cununi de *iedera* era datina de a încununa pre poeți, cari scriau despre amor și amicizie; și chiar *Bachus* (leul beției), precum scrie poetul germân Schiller, in versurile următorie: »abia posed pre *Bachus* cel vesel și mi se arată și Amor, pruncul cel drăgălaș« — încă a purtat cununi de *iedera*, avënd pre Cupido (pofta) in suita sa.

Kaum ich den *Bachus*, den lustigen habe,
Kommt schon Amor, der lustige Knabe. (Schiller)

(Va urma.)

Ziduri vechi din cetatea Sibiiului.

Poesii populare.

Dorul mieu.

Tot aștept dór' va veni
Bădița de unde-a fi
Se mă stingă'n sênul lui
Se mă ducă dorului.

Uită luna-i la sfîntit,
Și bădița n'a venit,
Póte mi-l'au fermecat
Și din drum l'a înturnat.

Se sting stelele pre ceriú
Cad pre gânduri și dureri
Și'n sên cu un dor deștept
Tot aștept și ér aștept.

Mai bădița-i chiar păcat
Se'n seređi in cela sat
Vină dragă! de-i veni
Că nu te mai pot dori.

Viorica.

CRONICA LUNARĂ.

Hymen. Duminecă în 6 August st. n. a. c. s'a celebrat cununia dlui Teodor Șimon profesor la gimnasiul din Năsăud, cu d-șora Maria Rîpean din Pinticul-săsesc (lângă Teacă).

Cor nou de plugari. In comuna Șoimuș s'a înființat un cor de plugari pe patru voci sub dirigența dlui Traian Bratescu magistrul coral din Bistrița, carele în fiecare săptămână petrece 2 zile în Șoimuș, dând instrucțiune unui subdirigent coral și la un număr de preste 70 coriști. Succesul până acuma se arată foarte îmbucurător.

Director la Năsăud. Comitetul administrativ al fondului foștilor grănițeri năsăudenți a ales ca director al gimnasiului din Năsăud pe dl profesor Virgil Șotropa. Alesul a întrunit unanimitatea voturilor.

Cetim în »Tribuna«: »Nou proces de presă. Ni-se scrie din Dej, că Luni la orele 9 a fost citat la judele de instrucție dela tribunalul de acolo, scriitorul nostru popular Ioan Pop Reteganul, pentru a i-se lua interogatorul într'un proces de presă, ce i-s'a intentat ca fostului redactor al »Revistei Ilustrate« pentru biografia și portretul lui Andreiu Mureșan. Acusatul a declarat, că biografia lui Andreiu Mureșan, apărută în numărul doi al »Revistei Ilustrate« din 1898, e făcută de el, și că în tot cuprinsul ei nu se află nimic ce nu ar consuna cu convingerile sale. Despre tablou însă nu are nici o știre, căci în 1898, cât a fost el redactor, astfel de tablouri nu au fost expediate. Dl Ioan Pop Reteganul a mai spus judelei de instrucție, că cu biografia lui Andreiu Mureșan s'au ocupat mai mulți, chiar și tineri universitari din Pesta și Cluj, și nimenea nu s'a împedecat în ea până acum.

Probabil, că va fi ascultat și editorul foi numite, părintele Ioan Baci, ca apoi procesul de presă se se pôtă intenta în contra amândurora.

Până în prezente la redacțiunea acestei foi nu a sosit încă nici o citațiune, în această afacere credem însă că nu vom fi dați uitării.

Convocare. In sensul §§-lor 23 și 26 din statutele »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« se convoca adunarea generală ordinară a Asociațiunii la Deva, pe zilele 27 și 28 August st. n. 1899, pe lângă următorul program: Ședința I. Duminecă în 27 August 1899 st. n. la 11 ore a. m. Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Constatarea delegaților prezenți. 3. Raport despre activitatea comitetului central în anul expirat. 4. Alegerea comisiunilor de câte trei membri: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru examinarea rațiociniului pe anul 1898 și a proiectului de buget pe anul 1900; c) pentru studiarea proiectului de regulament înaintat spre aprobare; și d) pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor. 5. Propuneri eventuale. 6. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor. Disertațiunile înrate se vor citi după amădă la timpul numit de president în conțelegere cu adunarea generală. Ședința II. Luni în 28 August 1899 st. n. la 10 ore a. m. Ordinea de zi: 1. Raportele comisiunilor exmisse în ședința primă. 2. Defigerea locului pentru proxima adunare generală. 3. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale. 4. Încheierea adunării generale. Se observă, că eventualele disertațiuni și propuneri au se fie prezentate presiului Asociațiunii (în Sibiiu, str. morii nr. 8) în scris cu 8 zile, ér eventualele interpelațiuni cu 3 zile înainte de adunarea generală. Din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută în Sibiiu la 3 August 1899. Șulufiu m. p., president ad-hoc. Dr. Beu m. p., secretar II.

Bibliografia.

Impăratul Marc Ulpiu Traian. (98—117 d. Chr.). Prelegere ținută la 16 Martie 1893 în localitățile »clubului român« din Suceava, de Animpodist Daschevici. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrievici în Cernăuți.

Românul în sat și la ôste. Acesta este titlul unei nouă cărți, ce dl Ioan Pop Reteganul, cunoscutul și meritul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, și a apărut în Tipografia »Aurora« A. Todoran din Gherla. Se pôte procura și dela Tipografia »A. Mureșan« din Brașov cu prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

Bunăcuviința, de I. Bernard Krier, traducere liberă de Animpodist Daschevici, Suceava, red. și editura societății »Școlă

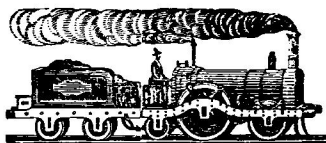
română«. Prețul 30 cr. (Figurează ca nr. 3 din biblioteca de petrecere și învățătură pentru tineret).

Biblioteca teatrală »Aurora«. Tipografia »Aurora« a dlui A. Todoran din Gherla, a început și ea se editeze o bibliotecă teatrală sub titlul de mai sus. Apare în fascicule de format mic. Primul număr conține 40 pag. și este comedia într'un act a lui Kotzebue »Calea dréptă e cea mai bună«, localisată de Corneliu Darabant. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Găcitură de șach

după săritura calului de Têrnăvian.

			Pre-			
			cu	cre-	căci	
	ștină,	liber-	cea'n	oîl	e	
	cru-	ei	ôstea	visa-i	frunte	
			De-	tatea	pul	
			sco-	prea	rim	
			Mu-	cu	și	
			lup-	mai	sânt	
			nost	glo-	ve-	tă
						bi-
			în	mênt.	ne'n	rie
						nă
	pă	scla-	chiul		șan	de
						de-
	éraiși	Po-	se	sie	pli-	Mu-
						de
	fim		vî	rê-	cât	An-
			e		drei	

POȘTA

REDACTIUNEI.

D-Sale dlui Gavril Bodnariu în Bochia. Broșura a VII-a Văm espedat-o și credem că o ve-ți fi și primit.

Toli în Alba-Iulia. Poesiile »Așa demult«, »Ca se uit«, se vor publica în nr. 9, celelalte două nu se pot publica.

Dlul P. C. Poesiile »Ce e amorul«, »La o petrecere«, »Cătră poporul român« sunt încercări bunișore, în interesul d-tale însă nu le publicăm până când nu ne vei trimite altele mai bune.

Dlul G. Simu în M-Geja. Primind dela vestitul literat-poporal dl Aron Boca-Velchereanu, spre a-ți împărtași o adresă de felicitare primim bucuroși rolul de interpret și ți-o transmitem cu totă plăcerea, éta-o:

Mult onorate d-le redactor!

Scrierile onoratului domn George Simu, eu nu le pot admira de ajuns, decî potesc din inimă românescă, ca Dumnezeu se-l țină pre valorosul nostru scriitoriu sănătos într'un mulț an, și Dumnezeu se-i deie prin puterea, lumina și inspirarea spiritului sânt, dor, plăcere, paciință și succese bune, la scrieri și mai departe, rugându-vă tot odată pre mult onorat D-Văstră domnule redactor, ca se aveți bună-tatea a fi interpretul meu, spunându-i on. domn George Simu din partea mea, miț de salutări, felicitări și urări de bine, noroc și succese.

Lucră, scrie o bărbate! timpul tace, iute trece,

Și te vei trezi odată, că sosese mórtea rece,

Va striga, péna jos pune, și pășesce după mine,

Atunci e trecut tot dorul, pentru scrieri dela Tine!

Velcheriu, la 29 Iuliu 1899.

Cu distinsă stimă: Aron Boca-Velchereanu.